

L'ET

REVISTA DE LLETRES

PRIMAVERA / 2004 / NÚM. 36 / 16

DOSSIER:
100 TÍTOLS D'«EL MICALET
GALÀCTIC»

ENTREVISTA:
SUSO DE TORO

PERFIL: FERRAN TORRENT

REPORTATGE: ESPERANÇA CAMPS

QUADERNS D'ANIMACIÓ
LECTORA:
VIATJANT AMB «LLETRA MÀGICA»
VISITA A UNA LLIBRERIA

edicions
bromera

S U M A R I

3 OPINIÓ

SI ODIÉS LLEGIR... NO LLEGIRÀS

AIXÒ

JORDI SIERRA I FABRA

4

L'OPINIÓ DE LA CRÍTICA

5 PERFIL

FERRAN TORRENT

PERE CALONGE

6

FLAIXOS

9

ELS DIETARIS. LITERATURA
I CONEIXEMENT

TONI MOLLÀ

10 ENTREVISTA

SUSO DE TORO

12 EXTRACTE

TRAJECTE CIRCULAR

13 QÜESTIONARI

SILVESTRE VILAPLANA

MARTA ESTRELLES

DOSSIER

100 TÍTOLS D'«EL MICALET GALÀCTIC»

14

CENT «MICALET» EN UNA GALÀXIA
D'IMAGINACIÓ

EMILI GASCO

15

ELS «AMICS» DE MICALET

JOAN CARLES GIRBÉS

16

PERÒ QUÈ ÉS... «EL MICALET
GALÀCTIC»?

18

DAVALL LA PELL DEL BOTXÍ

RICARD PERIS

20 REPORTATGE

ESPERANÇA CAMPS

ÀNGELS MORENO

ALÍCIA TOLEDO

22 QUADERNS D'ANIMACIÓ LECTORA
VIATJANT AMB «LLETRA MÀGICA»

ANTONI FORNET

24 QUADERNS D'ANIMACIÓ LECTORA
VISITA A UNA LLIBRERIA

JOSEP A. FLUIXÀ

25

RESSENYES

29

NOTÍCIES

30 EL RETROVISOR

DOS REVOLTOSOS DE POR

XAVIER MÍNGUEZ

PORTADA: SUSO DE TORO. FOTOGRAFIA DE J. PLAY

EDITORIAL

Una galàxia amb cent estrelles

L'edició del número 100 d'«El Micalet Galàctic» coincideix amb el millor moment que ha conegut mai la literatura infantil i juvenil en valencià. Aquesta afirmació, tot i que podria semblar una mica pretensiosa, queda plenament justificada a poc que fem una anàlisi de l'*abans* i el *després* de l'existència d'aquesta col·lecció.

A Bromera –com també a altres editorials del nostre país–, s'hi acceptà el repte, o l'aventura, a partir pràcticament de zero. Era evident que, davant de la manca de referents vàlids, calia conèixer el perfil dels destinataris de les futures publicacions: edat, interessos, necessitats, etc. Igualment, calia establir els trams corresponents i els nivells de competència lectora als quals haurien de donar resposta les obres. Ara bé: respondrien els resultats de l'estudi dut a terme a la situació real?

D'altra banda, calgué definir i dissenyar l'objecte físic en si mateix, és a dir, el llibre, i prendre mil decisions quant a la tipografia, les il·lustracions, les cobertes... La concepció del llibre com a instrument de lectura, també dins d'un àmbit educatiu, aconsellà adjuntar-hi unes propostes didàctiques perquè actuessin de suport dels docents i d'animació a la lectura, un concepte que amb el temps aniria perfeccionant-se i enriquint-se. El dubte era: s'oferia als lectors allò que realment esperaven d'una editorial valenciana actual?

Una vegada definits tant el producte com els destinataris, es va pensar en les obres i els autors que podrien formar part d'«El Micalet Galàctic». Una col·lecció amb projecció de futur havia de tenir una previsió de títols que responguera a les demandes dels lectors. Però, hi havia aleshores escriptors i escriptores a l'alçada de les necessitats del moment? Respondrien les seues obres a allò que es volia oferir al públic infantil i juvenil?

Catorze anys després, totes aquestes preguntes han trobat resposta i el panorama ha canviat radicalment. Més encara quan, segons les últimes estadístiques, el fet d'agafar un llibre per part dels joves ja no obeeix únicament a una recomanació escolar, sinó que cada vegada més –afortunadament– respon a una iniciativa pròpia, voluntària o espontània. I això no pot sinó omplir de satisfacció tots aquells que han contribuït a oferir, durant les dues últimes dècades, llibres atractius i de qualitat.

SI ODIES LLEGIR...

NO LLEGIRÀS AIXÒ

JORDI SIERRA I FABRA

QUAN EM PREGUNTEN PER QUÈ ESTIC SEMPRE CONTENT I FELIÇ, ACOSTUMO A RESPONDRE QUE, TOT I LA DURESA DE LA MAJORIA DELS MEUS LLIBRES, I QUE CONTÍNUAMENT VEIG L'HORROR HUMÀ EN ELS MEUS VIATGES ARREU DEL MÓN, JO NO HE ANAT MAI AL PSQUIATRE. QUAN TINC UN PROBLEMA, ESCRIC UN LLIBRE

I FAIG QUE EL MEU PERSONATGE PATEIXI EL MEU PROBLEMA. N'APRENC TANT, D'ELL I DEL QUE LI PASSA AMB EL MEU PROBLEMA, QUE DE SEGUIDA SÉ COM SOLUCIONAR-LO JO MATEIX. DE MANERA QUE ESCRIURE ÉS, PER A MI, LA MILLOR DE LES TERÀPIES POSSIBLES. PERÒ HI HA MÉS COSES.

Escric des que tenia vuit anys. Mai no he deixat de fer-ho. Primer, va ser la manera de superar la meva tartamudesa; després, la meva vocació eterna. A casa guardo tot el que he escrit des d'aquells vuit anys. No fumo ni bec, de manera que espero viure cent anys i morir escrivint, buidat, sadollat, feliç. Per a mi, és el més important del món, la meva passió, la meva vida. Em passo el dia inventant històries, i explicant-les. O viatjant, i explicant el que sento i veig. L'art, en qualsevol de les seves formes, és l'única cosa que ens fa lliures; tenir sentiments ens acostava a l'Univers i a la Natura, a la Vida i a l'Amor. Una pedra no s'emociona escoltant Stravinsky o els Beatles, ni llegint un llibre, ni veient una pel·lícula o un quadre. Nosaltres, sí. Encara que no visqués, com a escriptor professional, del meu treball, hauria d'escriure cada dia, com vaig fer fins als vint-i-cinc anys, quan vaig publicar el meu primer llibre. Per a mi, escriure és la plenitud, igual que llegir.

I és que escriure va ser tan natural en mi com llegir, amb una particularitat: llegir em va salvar la vida, em va evitar la mediocritat, em va donar ales, llibertat, tot el que sé. No recordo res del que he estudiat, però sí sé tot el que he llegit. De petit volia viatjar, fer alguna cosa; no esperar que m'expliquessin una pel·lícula, sinó ser-hi present. Però a casa érem pobres, i jo, un estudiant mediocre. Si no hagués devorat llibres, no seria el que sóc. I el més curiós és que no podia comprar-ne, i ni a la meua escola ni al meu barri hi havia biblioteques, de manera que els havia de llogar. Cada dia, en sortir de l'escola, recollia pa sec i diaris dels meus veïns, els venia a un drapaire, em guanyava dos rals, mitja pesseta, i amb això anava a una llibreria de llibres de lloguer, usats, a buscar el meu pa de cada dia. Els llibres de lloguer bons costaven cinc pessetes, de ma-

nera que, amb dos rals, més el lliurament del que m'havia emportat el dia anterior, només podia llegir novel·letes banals i carrinclones (com jo) de l'oest, de gàngsters i de marciàns. Per això, el primer que vaig escriure va ser d'aquests gèneres i en aquest estil. Sóc deutor de la més absoluta vulgaritat. Fins als quinze o setze anys no vaig accedir a Jules Verne, Edgar Rice Burroughs, Enid Blyton o la meua deessa Richmal Crompton.

En les xerrades que faig a les escoles, acostumo a dir que, per a mi, llegir és com fer l'amor, per la intimitat i la solitud que comparteixes amb el llibre que tens a les mans.

Però també dic que escriure és *l'orgasme continu*. Fort? Potser provoca somriures, i les orelles castes se senten atribolades per tanta contundència. Això no obstant, sempre he estat molt clar en les meves expressions. No puc evitar-ho. Ni tan sols fent aquest article, que llegiran ulls diversos. Les passions de la vida no es poden amagar darrere de paraules suaus: cal despullar-les.

Tinc una novel·la, *El fabuloso mundo de las letras*, feta per a aquells que *odien llegir*. Quan un noi o una noia em diu això, m'entra una gran tristesa. És com si s'odiessin a si mateixos. Estem fets de lletres i d'històries; d'una altra manera, ens marcírem i estaríem morts. Quanta ignorància i incultura s'amaguen darrere d'una cosa així. Però és un fet real. Són els futurs homes-i-dones-d'enlloc, condemnats al buit, al no-res, a vagar pel món sense cap horitzó, probablement sense feina, prodigant violències i assassinant esperances. Pur oblit en vida.

Potser sóc un romàntic, potser tinc sentiments, potser ja sóc un residu, però visc en plenitud, en harmonia, i ho dec al que he llegit i al que he escrit, als qui he estimat i als qui m'han estimat.

Som pols d'estrelles.

Quan un noi o una noia em diu que odia llegir, m'entra una gran tristesa. És com si s'odiessin a si mateixos

REVISTA DE LLETRES

PRIMAVERA **36** 2004

L'ILLA ÉS UNA PUBLICACIÓ D'EDICIONS BROMERA,
COORDINADA PER JOSEP A. FLUIXÀ I DIRIGIDA PER
JOAN CARLES GIRBÉS.

CONSELL DE REDACCIÓ: PASQUAL ALAPONT,
JOSEP BALLESTER, VICENT BORRÀS I ENRIC SALOM
CONSELL ASSESSOR: JEREMIES BARBERÀ, SALVADOR
BATALLER, JOSEP GREGORI, VÍCTOR A. OROVAL,
JOSEP PALÀCIOS I ENRIC SÒRIA
CORRECCIÓ LINGÜÍSTICA: EUGENI ALBEROLA,
GEMMA AVELLAN, AMAIA CRESPO, BEGONYA SOLER I
MARIA VIU
DISSENY GRÀFIC: ENRIC SOLBES
MAQUETACIÓ: EVA BUENO, SUSANA FRAGUAS,
PERE FUSTER, DANIEL ROSELLÓ I XAVIER TORTOSA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: APARTAT DE CORREUS 147,
46600 ALZIRA (RIBERA ALTA), TELÈFON 962 402 254
ADREÇA A INTERNET: www.bromera.com
CORREU ELECTRÒNIC: illa@bromera.com

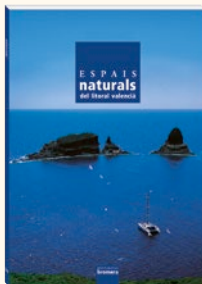
IMPRESSIÓ: BORMAC
TIRADA: 34.000 EXEMPLARS

ISSN: 1134-8666 / DL: V-166-1990 / PVP: 1 €

L'ILLA NO S'IDENTIFICA NECESSÀRIAMENT AMB ELS
ARTICLES DELS SEUS COL·LABORADORS, NI ELS TORNA
ELS ORIGINALS NO SOL·LICITATS, NI HI MANTÉ
CORRESPONDÈNCIA.

L'ILLA AUTORITZA LA REPRODUCCIÓ DELS SEUS ARTI-
CLES SI SE'N FA ESMENT DE LA PROCEDÈNCIA.

L'opinió de la crítica

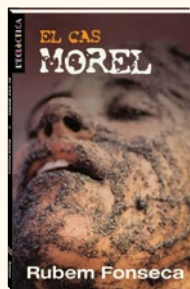

«Espectaculars imatges, d'aquelles que t'omplinen de ganes de viatjar per les nostres terres per a gaudir-ne i conèixer-les millor.»

Las Provincias
desembre de 2003

«Disfressa de relat històric el que és la més bella aportació dels últims anys a la més rigorosa substància narrativa. Espill d'aquesta virtut és, potser, la circumstància que Lozano es negue a erigir-se en autofactoria expedidora d'escriptura a raó d'un llibre per any.»

JULIO A. MÁÑEZ, *El País*
febrer de 2004

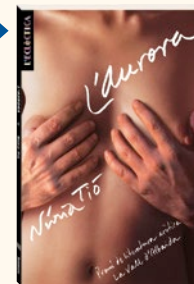

«L'única novel·la de l'autor en català, la qual li va donar reconeixement mundial, ens capbussa en l'ambient al·lucinant d'una gran ciutat brasilera i planteja una lúcida reflexió sobre la societat del Brasil actual i sobre el comportament humà.»

ALÍCIA TOLEDO, *Levante-EMV*
desembre 2003

«Un crit a l'amor, a la voluntat divina, a una sensualitat que traspasa els límits de les paraules.»

ANNA TOMÀS, *Avui*
gener de 2004

«El manual pot convertir-se en un dels best sellers de la temporada.»

ANDREU SOTORRA, *Avui*
febrer de 2004

«Les paraules corren, salten, juguen, volen o es passen majestuosament per a configurar petits poemes [...]. Llenguatge senzill però ric en imatges per a motivar els lectors.»

M. EULÀLIA VENTALLÓ, *La Vanguardia*
gener de 2004

FERRAN TORRENT

PERE CALONGE

FERRAN TORRENT (SEDAVÍ, 1951) GAUDEIX DE BONA SALUT LITERÀRIA. PERÒ, JUSTAMENT PER AIXÒ, I SEGUINT EL JOC DE PARAULES DE LA SEUA DARRERA NOVEL·LA, *ESPÈCIES PROTEGIDES*, PODRÍEM DIR QUE ES TRACTA D'UNA ESPÈCIE EN VIES D'EXTINCIÓ, D'UNA RARA AVIS EN UN PANORAMA DESÈRTIC. UN AUTOR AMB UNA TRAJEC-

TÒRIA QUE DEPASSA JA LA DESENA DE LLIBRES PUBLICATS DE DIVERSOS GÈNERES, TRES DELS QUALS HAN ESTAT PORTATS AL CINEMA, I SOBRETOT AMB UNS NIVELLS DE VENDES I D'ALLÒ QUE PODRÍEM ANOMENAR *PRE-SÈNCIA PÚBLICA* POC USUALS PER AL MIGRAT ÀMBIT DE LA LITERATURA CATALANA –SIMPLEMENT ÚNIC SI ÉS QUE ENS REFERIM EXCLUSIVAMENT ALS NOVEL·LISTES VALENCIANS.

Per això, ja fa temps que va deixar de tenir sentit aquell simulacre de debat que es basava en una màxima tan estesa com poc rigorosa, i que podríem resumir de la manera següent: si tens èxit no tens qualitat, o viceversa. Torrent, efectivament, n'ha tingut, i molt, des que l'any 1984 publicara *No emprenyeu el comissari*, novel·la amb què renaixia un gènere, el de la novel·la negra, que l'autor ha contribuït en gran mesura a reinventar. Perquè no era fàcil construir un argot en català per a un gènere en què els diàlegs havien de tenir una importància cabdal, i novel·les com *Penja els guants*, *Butxana* (1986) o *Un negre amb un saxo* (1989) demostren que Torrent ho aconseguia amb escreix. Amb tot, el reconeixement unànime de la crítica el va obtenir amb *Gràcies per la propina*, Premi Sant Jordi de 1995, novel·la que representava un marcat canvi de direcció: una mirada enrere, en gran part autobiogràfica, que mostra un autor en plena maduresa creativa, que no té manies a l'hora d'incorporar al seu registre nous ingredients que toquen de més a prop els sentiments.

DE LA NOVEL·LA «NEGRA» A LA «POLÍTICA»

Cambres d'acer inoxidable (2000) suposa el retorn de l'autor al gènere negre, però amb alguna novetat que apunta ja el que en serà una nova etapa: en concret, més presència de la política valenciana en els seus textos. Presència que s'ha fet definitivament evident amb la pu-

Ferran Torrent.

**Espècies protegides
reprén personatges
que apareixien ja en
Societat limitada
per continuar
construint-ne el retrat
en la societat
valenciana actual**

blicació de *Societat limitada* (2002) novel·la guardonada amb els prestigiosos Premi Crexells, Premi de la Crítica Serra d'Or o Premi Nacional de la Crítica, entre altres. Considerada per molts com la millor novel·la de les publicades fins al moment per Torrent, *Societat limitada* enceta un retrat de la societat valenciana sobre la base d'una galeria de personatges perfectament recognoscibles, representatius dels actuals inquilins del Palau de la Generalitat, d'aquells que amb més o menys encert malden per substituir-los en la trona, o dels promotors immobiliaris que es fan d'or sota la protecció interessada d'aquells.

I hem emprat el verb *encetar* perquè, amb la novel·la que ara publica també Bromera, Torrent posa una segona peça al que sembla que serà un tríptic sobre la societat valenciana actual. Efectivament, *Espècies protegides* reprén alguns dels personatges que apareixien ja en *Societat limitada* per tal de continuar construint-ne el retrat amb la incorporació d'un àmbit nou: el del futbol. I no el del futbol com a esport, sinó del que es juga als despatxos i als bancs, el dels periodistes i els directius, el dels contractes milionaris sobredimensionats per omplir les butxaques dels voltors de torn. El futbol d'homes com Juan Lloris, el promotor immobiliari a qui li sobren els diners, però que no té el prestigi social que ell considera que mereix. I en una societat com la que patim, quina manera hi ha més ràpida d'assolir-lo que la presidència d'un club com el València CF?

Dubtes?

La regidoria de Cultura de Gandia vol atorgar a Edicions 62 la publicació dels premis Joanot Martorell i Ausiàs March. No és sospitosament contradictori que, per justificar aquest canvi, argüisca falta de promoció de les obres precisament l'any després que Bromeira desplegara, amb *Tota d'un glop*, la campanya més gran de promoció literària que s'ha fet mai al País Valencià?

Per què «encara» hi ha «crítics» que es «refereixen» a la «literatura juvenil» com un «subgènere», així, entre «cometes» «despectives»?

Per què sembla que les agències literàries tenen més interès a aconseguir grans avançaments econòmics que a buscar la millor promoció per a les obres que representen?

A què esperen les institucions públiques per a reunir el sector del llibre i dur endavant una campanya de foment de la lectura en valencià seriosa i efectiva?

«Un crític a sou mai de la vida serà independent.»

MIQUEL DE PALOL
Avui

«No he fugit mai de res, viatge a tot arreu amb mi mateix.»

CEES NOOTEBOOM
ABC

«Les dones tenim moltes coses a dir.»

ÀNGELS MORENO,
EL PAÍS

«La meua primera novel·la en gal·lec només va merèixer una ressenya, però en canvi guarde una carpeta plena de quan es va publicar en castellà i en francès.»

SUSO DE TORO
Magazine

Açò és Hollywood

JOSEP FRANCO

La censura és un costum molt lleig, mitjançant el qual, el poder, totalitari o no, intenta imposar el silenci a les minories; o, més ben dit, fa tot allò que pot per sacralitzar els tòpics, els dogmes i els prejudicis que les majories manipulables han assumit com a veritats inalterables i pretenen imposar a la resta de la ciutadania. No té efectes secundaris sobre els qui la practiquen, com demostra la salut pletòrica de Manuel Fraga: però, segons la virulència amb què s'aplica, sí que deixa taques indelebles en les consciències, i a voltes també en els cossos, dels ciutadans que la sofreixen.

Que els ianquis s'escandalitzen, per exemple, perquè una dona mostre un pit artificial en una cerimònia pública, fa riure; que Medem haja estat injuriat per fer una pel·lícula que no s'avé amb l'ortodòxia nacional espanyola, fa plorar. Que un senyor amb una carrera dramàtica que no enlluerna, critique la «sociologia» valenciana i tots s'escandalitzen, quan el motiu d'escàndol, el nomenament d'aquest senyor, és molt anterior, fa pensar. Que Ausiàs March parle *cheli*, vaja a la mateixa barberia que Luis Cobos i porte un Rolex d'imitació, fa vomitar.

Però, de tot açò, a mi em preocupa i, fins i tot, podríem dir que m'irrita, el fet que els escriptors també som radicals, també protestem, també ens passem la vida queixant-nos dels governs, també tenim grups de pressió interns i odís que procurem atiar i, fins i tot, n'hi ha alguns que s'han declarat independentistes... Per què, per tant, ni ens trauen mai per la tele, ni les nostres declaracions tenen cap incidència social, ni, sobretot, ens donen una centèsima part de les subvencions que donen al cine i al teatre?

El poder dels diners

El codi Da Vinci, el penúltim fenomen literari, va ser rebutjat per moltes editorials espanyoles abans que Umbriel, un segell modest vinculat a Urano, se'n quedara els drets en castellà per 15.000 dòlars. L'èxit indubtable d'aquest títol n'ha fet pujar molt la cotització de l'autor, Dan Brown, i la tercera part de la trilogia ha protagonitzat una de les pugnes de drets més agres que es recorden. En la «subhasta», Umbriel, que publicarà també el primer títol, va arribar fins a 500.000 dòlars, però serà finalment Planeta qui editarà *La clave Salomón* per la «mòdica» quantitat d'1.500.000 dòlars. Una vegada més, el peix gran es menja el menut.

Escriptors crítics

Una errada en la pàgina canadenca de la famosa llibreria virtual Amazon va destapar la identitat dels usuaris que, de manera anònima, hi aporten comentaris personals sobre els llibres. D'aquesta manera van quedar al descobert alguns autors que elogiaven les seues pròpies obres i s'atorgaven la qualificació màxima per tractar d'augmentar-ne les vendes. I és que ja ho deia el popular editor Claudi Maria Safont: «aquest és un ofici de vanitosos».

El cost d'un diccionari

Fa dos anys, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL) començà a elaborar el *Diccionari normatiu valencià*. En aquest període ha redactat les paraules de la «a» i la «b» i ha començat amb les de la «c». A mitjan mes de febrer, el diari *Levante* s'atreví a posar xifres al cost d'aquesta obra: si es manté

el ritme de treball actual, el *Diccionari* tardarà ni més ni menys que 13,3 anys a acabar-se –sense comptar les imprescindibles revisions finals–, i només les dietes dels divuit acadèmics que hi col·laboren costaran prop d'un milió d'euros. No seria molt més ràpid i econòmic homologar un diccionari ja existent? La pregunta és òbvيا; la resposta, no tant.

Martí Domínguez, «escriptor de l'any»

L'AVL ha acordat designar el periodista i escriptor d'Algemesí Martí Domínguez (1908-1984) per a commemorar el Dia de les Lletres Valencianes el 20 de novembre de 2004. La celebració d'aquesta nova efemèride, que cal aplaudir, té com a objectiu potenciar la figura d'un autor valencià ja desaparegut i amb una obra sòlida i de qualitat. La tria d'aquest destacat intel·lectual no pot ser, doncs, més oportuna: Domínguez va dirigir els diaris *Las Provincias* i *Al día* i bastí una obra literària considerable formada per llibres de versos, de viatges i de divulgació, obres de teatre i la novel·la *Els horts*.

Una gran oportunitat perduda

Una vegada més, Canal 9 va tornar a avergonyir la seua audiència i la societat a la qual hauria de servir, en aquesta ocasió amb l'emissió d'una minisèrie infame sobre la vida d'Ausiàs March, a les primeries del mes de febrer. La producció sobre la vida del poeta valencià més important de tots els temps, programada sense a penes publicitat, va ser un despropòsit de principi a fi: no solament va ser emesa íntegrament en castellà, sinó que a més contenia nombrosos anacronismes i errades històriques flagrants. Per a una vegada que es decideixen a parlar de literatura...

Flaixos

Divulgar Estellés

L'Institut Municipal de Cultura de Burjassot ha impulsat la creació de la Fundació Vicent Andrés Estellés. Aquest organisme té com a objectius principals l'estudi, la recuperació, la promoció i la divulgació de l'obra d'un dels poetes cabdals de la nostra llengua. Aquesta iniciativa, tan interessant com necessària, ja ha començat a materialitzar-se amb l'estrena d'*Estellés per les teulades*, una obra teatral protagonitzada pels actors Vicent Genovés i Cristina Plazas que repassa els trenta poemes més emblemàtics d'Estellés. Una idea que de segur contribuirà a la popularització desitjable dels seus versos.

Dades

València està d'enhorabona. Des del passat mes de desembre gaudeix de la nova Llibreria de la Universitat. Les pintades feixistes que hi van aparèixer pocs dies abans de la inauguració van convertir l'acte d'obertura en una cita solidària amb el nou espai cultural i en favor de la llibertat d'expressió. La llibreria està situada al Campus de Blasco Ibáñez i recull la producció de 60 editorials universitàries de bona part del món. Hi ha més dades que en demostren la importància: té 150 metres quadrats amb vora 15.000 llibres i 50 metres de magatzem catalogat i consultable amb aproximadament 3.000 volums. Disposa també de 50 metres lineals d'aparadors de grans dimensions amb capacitat per a 400 títols. Aquesta finestra oberta al món és un luxe per al cap i casal.

La unió fa la força

Un conjunt molt representatiu del sector escènic valencià integrat, entre altres, per les companyies Albena –que enguany celebra el desé aniversari– i la Pavana, Studio i el Teatre Olympia han creat conjuntament Tornaveu. Aquesta empresa pretén aconseguir el màxim impuls per a projectes escènics, teatrals, musicals, audiovisuals i cinematogràfics, i aprofitar el gran potencial dels creadors valencians. Una alternativa sòlida a les societats de serveis foranes que s'han estés amb força al nostre país durant els últims anys.

Un any per fomentar la lectura

L'Ajuntament de Barcelona ha declarat el 2005 Any del Llibre i de la Lectura. El comissari de l'esdeveniment, el periodista Sergio Vila-Sanjuan, ha anunciat que l'objectiu és «consolidar la capitalitat editorial de Barcelona». Coincidint amb el quart centenari de la publicació d'*El Quixot*, la ciutat comtal té previst organitzar un ampli programa d'exposicions, actes, simposis i publicacions. Les propostes que s'han donat a conèixer són molt captivadores.

Qui en dona més?

La polèmica al voltant de la proposta del govern balear d'incloure un premi en castellà en el certamen dels premis Ciutat de Mallorca continua. El Consell de Mallorca considera aquesta acció com una «ofensiva espanyolista» i ha pres la decisió de contraatacar amb l'anunci de la creació del guardó literari en català de més dotació econòmica: 70.000 euros per a narrativa i 10.000 euros per a poesia. Tant de bo tots els atacs a la llengua es resolgueren així!

Lectures d'Educació Infantil i Primària

CREIX AMB BROMERA

Primeres lectures
de MICALET

24 títols que incorporen gradualment
les lletres de l'alfabet, per a facilitar
l'aprenentatge progressiu
dels sons i les grafies.

Dues versions:
en lletra manuscrita
o en majúscules.

lletra màgica

Per a aprendre a llegir i
divertir-se, de la mà
d'escriptors destacats,
20 títols que combinen la
lletra manuscrita i la
majúscula.

Adequats per a
qualsevol mètode
d'aprenentatge de
la lectura.

ELS DIETARIS

LITERATURA I CONEIXEMENT

TONI MOLLÀ

EL PROFESSOR FRANCESC ESPINET EN DIU «EGODOCUMENTS». ES REFEREIX, SOBRETOT, A LES MEMÒRIES, LES AUTOBIOGRAFIES I ELS DIARIS. JO EN SÓC UN CONSUMIDOR VORAÇ. M'INTERESSEN COM A MÈTODE INDUCTIU DE CONEIXEMENT MÉS O MENYS «CIENTÍFIC». I

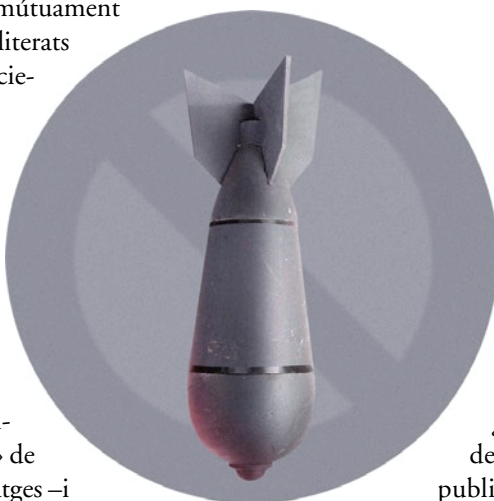
TAMBÉ COM A GÈNERE LITERARI MÉS O MENYS «ESTÈTIC». PER AIXÒ M'ESTIME TANT, PER EXEMPLE, ELS ASSAJOS DE RICHARD SENNET. O ELS DIARIS DE SAMUEL PEPYS, HENRY DAVID THOREAU, JULIO R. RIBEYRO O JOSEP PLA.

A lmenys des de Charles W. Mills, sabem que la «imaginació sociològica» i l'«ofici d'escriure» poden ser perspectives d'anàlisi i d'expressió mútuament enriquidores. I, en efecte, sociòlegs i literats contribueixen sovint a «expressar» societat de maneres complementàries.

El cas de Joan Fuster és, entre nosaltres, els valencians, ben paradigmàtic. Les seues agudes interpretacions –sempre provisionals, per definició– van ser el paradigma de referència a partir del qual altres literats –però també economistes, historiadors i sociòlegs– van «pensar» de maneres, diguem-ne, més «científiques», els perspicaces «judicis de valor» de l'assagista de Sueca. La literatura de viatges –i els viatges literaris– també formen part d'aquesta esfera de l'expressió i del coneixement. Entre aquests, hi ha aportacions d'un valor sociològic impagable, com *El viaje al futuro del imperio* de Robert Kaplan, per exemple. O les enciclopèdiques peces periodístiques de Ryszard Kapuscinski.

El dietaris, de la seua banda, no són sinó un mètode d'organització formal –com l'abecedari, posem per cas– del pensament i la seua formulació escrita. El fet que siguin «íntims», com el de Ribeyro, o «agendes públiques», com els de Fuster, n'afecta, sovint, el contingut, però també

la forma. El primer sol posar per davant els valors connotatius i estètics. El segon, la prosa més instrumental.

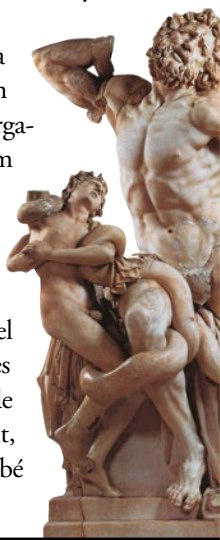

REVISCOLAMENT DEL GÈNERE

Ara, segons sembla, reviscola la diarística, una expressió, com sabem, de tradició més sòlida en català que no en castellà, per raons diverses. Edicions Bromera n'ha fet, també en aquest camp, una aposta estratègica. La publicació de *Dos quaderns inèdits*, de Joan Fuster, *Dietari de guerra*, d'Emili Piera i *Trajecte circular*, de Vicent Alonso, confirmen una línia de publicacions iniciada amb obres del mateix Fuster, *Espill d'insolències* de Toni Mollà i *Les hores fecundes* de Joan Garí. Tots aquests d'identitat híbrida entre els «papers privats» de què parla magistralment

Enric Bou i la voluntat d'«intervenció pública» que reivindicava el mateix Joan Fuster per a les formes assagístiques. Totes obres entestades també a descriure vides plenes de matisos, decidides a viure els seus plaers elementals i a explicar-nos-en la inevitable i complexa transitorietat de la vida. Jo, com deia, en sóc un devorador: «en la ficció –escrivia W. S. Sebald– quasi mai trobes veritables sorpreses». I afegia: «Però en les memòries, en els diaris, en els llibres de cartes hi ha sempre coses inesperades». Al cap i a la fi, tenia raó Boris Vian: «en aquest llibre tot és veritat perquè jo m'ho he inventat».

**En la ficció
quasi mai trobes
veritables sorpreses,
però en les memòries,
en els diaris,
en els llibres de cartes
hi ha sempre
coses inesperades**

SUSO DE TORO:

«ELS INFERNS EXISTEIXEN ACÍ MATEIX»

FRANCESC VIADEL

SUSO DE TORO S'HA DESVELAT ELS DARRERS ANYS NO SOLAMENT COM UN DELS AUTORS REFERENCIALS DE LA LITERATURA GALLEGA, SINÓ TAMBÉ COM UNA DE LES VEUS MÉS CRÍTIQUES EN L'ÀMBIT ESPANYOL DE LES IDEES. BROMERA HA TRADUÏT DUES DE LES OBRES MÉS REPRESENTATIVES

T*retze campanades*: narració de misteri, de terror. Aquesta qualificació a l'ús, però, pot resultar insuficient per al lector susceptible o avisat. No hi deu haver més enllà d'una història d'intriga la metàfora d'una Galícia presonera de si mateixa? «No havia vist la novel·la sota aquesta òptica —explica l'autor gallec amb un deix de sorpresa—, però alguna cosa hi deu haver, encara que de manera absolutament involuntària, inconscient.» Al capdavant, Suso de Toro confessa que *Tretze campanades* és una història de misteri recreada a Santiago de Compostel·la, que té el seu centre en el mite de l'àngel caigut, Caín, Luzbel, Faust; una excusa, també, per a reflexionar sobre la vida, la mort, les arts... Intuirem, també, els batecs del món lovecraftià, dels August Derleth i *tutti quanti*. «Pensava en el tema de la novel·la —concreta l'escriptor— com en un Faust, la negativa a acceptar els límits de la vida.»

Amb tot, la novel·la està farcida de mirades subtils a un present asfixiant. L'Església i el poder econòmic es desvelen en *Tretze campanades* com guardians zelosos d'un present que té molt de passat, d'unes essències rànies que dormiten molt a la vora del mal. Ramírez, un fanàtic religiós confrare del sepulcre de Sant Jaume, es debatrà fins i tot entre amistançar-se amb les noves tecnologies o combatre-les, sempre en benefici del seu objectiu: desemmascarar una presumpta trama diabòlica que vol soscavar l'esperit del cristianisme. «En la xarxa —explica— es donaran les mateixes confrontacions de poder que es donen en tots els aspectes de la vida. En la vida els paradisos sols poden exis-

tir en el món de la imaginació, els inferns, en canvi, ja existeixen ací.» Un altre apunt: «La desgràcia ens fa adults, i també millors, com en certa manera, la desgràcia podria ser una manera de despertar a la vida», dirà un dels personatges centrals. És el cas dels gallegs? «Galícia —contesta l'autor— és esclava de si mateixa. La nostra imatge l'han feta històricament des d'un Madrid llunyà i opressiu. En l'imaginari espanyol, el babau és el gallec... Avui en dia a aquest tòpic negatiu s'afeg la figura esclafant de Fraga Iribarne. És clar que hi ha una Galícia vençuda, indigna, però també una de nova que es féu amb l'espai polític després del *Nunca más*.»

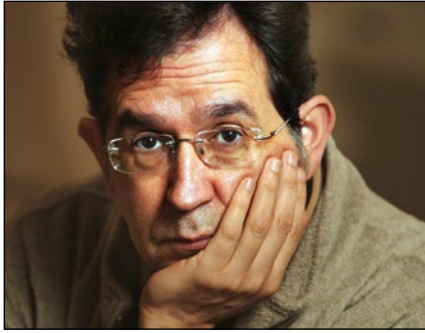
UN PAMFLET APASSIONAT SOBRE ESPANYA

Espanyols tots, «un pamflet a favor de la democràcia», segons l'autor mateix, situa Suso de Toro en un dels àmbits més incòmodes de la història del pensament espanyol, almenys des de les acaballes del XIX. L'escriptor juga la carta d'àrbitre demòcrata, tolerant i obert en un conflicte que enfronta nacions a vida o mort sobre el terreny d'una Espanya segrestada per la reacció i la negació de la pluralitat.

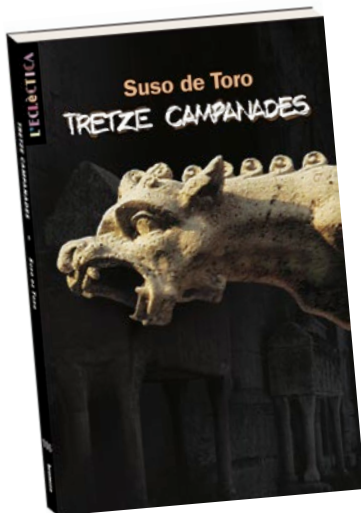
Estem davant d'un assaig apassionat, a estones desbocat, escrit des del cor, amb generositat. «Cal proposar —diu— unes altres regles de joc a les parts... No amague que entenc que la meua nació és la gallega, encara que alhora reconec i defenso l'evidència que sóc espanyol; només he d'ensenyar el meu carnet d'identitat. Propose una idea de

**La idea
d'Espanya actual
no solament és
reaccionària i falsa,
és que és impossible:
no té res a veure
amb la realitat**

nació que ens permeta a tots coexistir, que no faça que les identitats i les voluntats siguin incompatibles.» El llibre assenyalava sense embuts un nacionalisme espanyol excoient i agressiu que empra la força per fer desaparèixer les diferències, per negar-se a si mateix en tant que nació formada per moltes altres. Per a l'autor, el PP representa aquesta tendència virulenta, aquesta resurrecció

SUSO DE TORO (Santiago de Compostel·la, 1956) és, juntament amb Manuel Rivas, el principal renovador de la literatura gallega. *Tretze campanades*, una novel·la d'intriga i terror que ha estat adaptada al cinema, li ha valgut el Premio Nacional de Narrativa del Ministeri de Cultura i Educació a la millor novel·la del 2003.

Narrador, dramaturg, assagista i columnista habitual a la premsa de l'Estat, publica simultàniament en català *Espanyols tots*, un al·legat a la revisió de la cultura democràtica i al reconeixement de la diversitat plurinacional espanyola. Un tema, el de la idea d'Espanya, de gran actualitat després dels resultats de les eleccions del 14-M.

del franquisme. «El ben cert és que el PP –assegura l'escriptor– des del *Prestige* es va desvelar com un perill per a la democràcia. Cal desitjar que es refunde la dreta espanyola sobre una altra cultura política no franquista, que recupere el talant de Suárez, Lavilla, Herrero de Miñón...».

Però les coses sembla que comencen a canviar. Suso de Toro fa una lectura positiva de les eleccions del 14-M. «La idea d'Espanya actual, la que critique en aquest llibre, no és que siga reaccionària i falsa, és que és impossible: no té res a veure amb la realitat», afirma l'autor. I conclou: «Espere que, ara que Aznar se'n va amb un discurs d'odi, recuperem el diàleg, un nou clima de respecte mutu. Però el treball està per fer, continua havent-hi gent que quan diu Espanya no ens diu a tots els ciutadans, sinó que enuncia una idea abstracta, que és l'Espanya dels nacionals, la de Franco. »

FOTOGRAFIES: JORDI PLAY

Coneixes lectors a qui els agradaria rebre la revista de lletres *L'illa*? Ara tens l'oportunitat de subscriure'ls de manera totalment gratuïta. Ompli aquesta butlleta (o bé una fotocòpia) i envia'ns-la a: Edicions Bromera - Subscripció *L'illa* - Ap. Correus 147 - 46600 Alzira. També des de la web: www.bromera.com.

Nom		Cognom	
Adreça	CP	Població	
Telèfon	Professió		Edat
Correu electrònic			

Subscripció a la revista de lletres *L'illa*

TRAJECTE CIRCULAR

VICENT ALONSO (GODELLA, 1948) HA OBTINGUT, AMB *TRAJECTE CIRCULAR* (BROMERA, 2004), EL V PREMI D'ASSAIG MANCOMUNITAT DE LA RIBERA ALTA. AMB EL CONVENCIMENT, FERM, QUE L'OBLIGACIÓ PRIMERA DE L'ESCRITOR ÉS ESCRIURE, ALONSO ENS REMET A TRES EIXOS BÀSICS SOBRE ELS QUALS GIRA LA

SEUA OBRA: LA VERITAT LITERÀRIA, EL RECORD PERSONAL I LA QUOTIDIANITAT. EL PRIMER COM A PROBLEMA; EL SEGON, COM A NECESSITAT; I EL TERCER, COM A COMPROMÍS AMB LA SOCIETAT QUE ENS HA TOCAT VIURE. TOT SEGUIT REPRODUÏM UNS FRAGMENTS DE *TRAJECTE CIRCULAR*.

Però qui dubta que Celan o Mann no sabien en el moment d'escriure les seues cartes que tard o d'hora acabarien en la impremta? Aquesta és potser una de les limitacions més doloroses dels escriptors reconeguts! Són grans perquè han vençut el temps. Però ho han fet a costa d'aquesta i d'altres limitacions de la seua profunda intimitat. Mai no sabrem, doncs, on i com es manifesten les seues confidències.

...

Serà l'Acadèmia el darrer mal menor o l'escissió definitiva? Fa temps que hem perdut certes unanimitats. L'esquerra mai no havia posat ni una sola objecció a la unitat lingüística ni a l'espai cultural comú. Ara mateix, l'assumpció del pragmatisme més claudicador per part d'un important sector de l'esquerra fa pensar que tot quedarà en l'expressió d'un desig. Vull dir que hi ha motius de pes per al pessimisme.

...

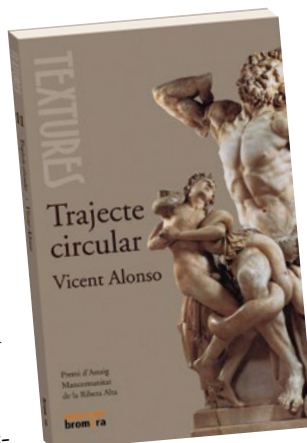
Avui he sabut que un «*botarate adulterado por la cultura*» —expressió que vaig sentir a dir repetidament a un professor dels que no s'obliden— es passeja per Barcelona buscant influències i acusant-me de *blavero* infiltrat en institucions universitàries. No se m'acut altra venjança que anotar-ho en aquest quadern.

...

Des de Barcelona, el que fem els valencians es contempla habitualment des de l'esquema més execrable: el de les quotes. Per a molts catalans, que ocupen llocs de pes en el món de la cultura, som allò que s'ha de tenir en compte per a quedar bé amb la consciència pròpia i per a seguir mantenint una imatge d'unitat cultural i lingüística que és una pura farsa. I aquesta és una de les actituds que contribueixen més a entrebançar les il·lusions que encara ens queden.

...

Impagable l'anècdota que algú ha contat sobre les habilitats lingüístiques de Santiago Grisolí: davant d'autoritats polítiques i culturals, el president del nostre Consell de Cultura s'entos-

sudia a lloar les excel·lències del Misteri d'Elx, però ho feia pronunciant sempre *mystery*, a l'anglesa. Don Santiago, de qui no pose en dubte les habilitats científiques, deu pensar que el català, i especialment el que parlem a València, és alguna cosa així com el hopi.

...

Quan Ferran Torrent s'ha deixat veure a la porta de Sal y Pimienta, ja havíem dinat. Si té acabada una nova novel·la, Ferran concentra tota l'energia en els assumptes quotidians.

L'ofici d'escriure se li engoleix cos i ànima. Molt més que a altres, als quals he escoltat repetidament fer-ne bandera. Reincorporat de nou al dia a dia, fa goig veure'l i escoltar-lo capficat en assumptes que difícilment s'atreviria a portar a la seua literatura. Quin és, doncs, el seu realisme?

...

Entre demagogs professionals i ànimes miserables, aquest país nostre camina indefectiblement cap a la transformació en un territori sotmès absolutament al poder dels altres. Des de la transició hem fet massa camí i en direcció prohibida. Fa temps que han fet sonar l'alarma. I ara, sense embuts, van per nosaltres.

...

Poques situacions tan desoladores hi deu haver al món de la literatura com la de l'escriptor que, a València, decideix escriure en català. Això d'haver de suportar com es posa sistemàticament en dubte el teu treball fa que et vinguen ganes de maleir el dia que decidires dedicar-t'hi. Ja no es tracta que algú rebutge el que escrius pel fet de considerar-ho prescindible, dolent o avorrit —opinió que, en la mesura que implica la lectura, hauria d'agrair-se—, sinó que la condemna deriva simplement de la llengua que hi fas servir.

...

Al meu entendre, que un escriptor tinga tants guardons —alguns fins i tot més— com llibres publicats acaba no lluint-li en el currículum. Però ja sé que cadascú penja el seu cresol d'on sap i pot! Jo, òbviamment, també.

**Des de Barcelona,
el que fem
els valencians es
contempla habitualment
des de l'esquema
més execrable:
el de les quotes**

SILVESTRE VILAPLANA:

«LA VIDA DE MARTORELL SUPERA EN EMOCIÓ LA DE TIRANT»

MARTA ESTRELLES

AMB *LES CENDRES DEL CAVALLER*, PREMI DE NOVEL·LA CIUTAT D'ALZIRA 2003, L'ESCRITOR I PROFESSOR SILVESTRE VILAPLANA TRANSMET A TOT TIPUS DE LECTORS LA SEUA PASSIÓ PER UN GRAN MITE DE LA NOSTRA LITERATURA. PARTINT DEL RESPECTE PER LES DADES

HISTÒRIQUES, AQUESTA NARRACIÓ APASSIONANT I APASSIONADA ENS ACOSTA LA FIGURA DE JOANOT MARTORELL, L'AUTOR DE L'EMBLEMÀTIC *TIRANT LO BLANC*: UNA FIGURA EXCEPCIONAL QUE VILAPLANA ENS FA SENTIR MÉS PRÒXIMA QUE MAI.

—Les cendres del cavaller *és la primera biografia novel·lada de Joanot Martorell. Com s'explica que fins ara ningú s'haja atrevit amb aquest personatge?*

—Durant molts anys ha estat escassa i confusa la informació sobre Martorell. Ara bé, si fórem un país normal, això no hauria estat obstacle perquè Martorell tinguera diverses novel·les i pel·lícules sobre ell i el seu *Tirant*, a més d'una sèrie de televisió.

—*Ha estat complicat que Tirant cedira el protagonisme al seu creador?*

—No, en moltíssimes ocasions la vida de Martorell supera en acció i emoció la de Tirant. Des de la primera línia de la meua novel·la, Martorell guanya el paper principal.

—*Què l'ha motivat a novel·lar la vida de Martorell?*

—Sempre he compartit la fascinació tant pel *Tirant* com pel seu creador, i no era just que la vida de l'autor quedara en l'oblit o relegada a la segona filera anihilada per la importància de l'obra. Calia reivindicar la figura de Martorell.

—*En Les cendres del cavaller guanya la història o la ficció?*

—He buscat l'equilibri. La ficció es limita a omplir el buit sobre el que no se sap, i a imaginar el que podria haver passat, però no he falsejat cap informació confirmada de la vida de Joanot.

—*Tenim molt recent la polèmica minisèrie televisiva sobre la vida d'Ausiàs March. Adaptació o profanació?*

—La qüestió principal és la imatge falsejada que es pretenia donar d'Ausiàs i de l'època: la d'un escriptor en una província espanyola. Imagineu-vos què

hauria passat si un director basc o català fa una pel·lícula amb un rigor semblant sobre la vida de Garcilaso o de Cervantes?

—*Hi ha alguna fórmula per a no trencar l'equilibri entre el rigor històric i l'amenitat d'una obra divulgadora per al gran públic?*

—L'única fórmula vàlida és el respecte. La intenció de la novel·la és que el lector s'emocione i visca la força del personatge sense renunciar a la veritat dels fets.

—*Quina creu que és la situació actual de Joanot Martorell en l'imaginari col·lectiu?*

—És molt difícil de valorar. Allò important seria que tinguera la capacitat d'esdevenir un símbol com ho són Shakespeare per als anglesos i Cervantes per als espanyols. M'agradaria que *Les cendres del cavaller* ajudara a consolidar Martorell com un dels grans referents nacionals populars. Sens dubte, té totes les característiques per a ser-ho.

—*Aquesta novel·la pot ser només el principi. Quins altres formats podrien contribuir a la promoció cultural d'aquest mite?*

—Qualsevol, des dels dibuixos infantils fins a grans superproduccions. Els mites no sols han d'haver existit, s'han de difondre perquè siguin representatius d'una col·lectivitat que se'n senta orgullosa. Aquest potser és el problema. Els nostres mites són forasters.

—*Ha pensat en altres figures de la nostra cultura que podrien ser també protagonistes de novel·les o pel·lícules?*

—Els nostres mites reals són Martorell, Arnau de Vilanova, el rei Pere I, els almogàvers, els Borja... i la nostra epopeia és la conquesta de la Mediterrània. Els mites no haurien de ser Don Pelayo, Pizarro, Agustina de Aragó i el genocidi salvatge de Sud-amèrica.

**M'agradaria que
Les cendres del cavaller
ajudara a consolidar
Martorell com un
dels grans referents
nacionals populars**

CENT «MICALET» EN UNA GALÀXIA D'IMAGINACIÓ

EMILI GASCÓ

UNA TRAJECTÒRIA COMPROMESA, UNA DECISIÓ FERMA I LA COL·LABORACIÓ DEL MÓN DE L'ENSENYAMENT HAN FET POSSIBLE L'EDICIÓ DE CENT LLIBRES QUE ENS TRANSPORTEN A UNA GALÀXIA D'HISTÒRIES I

FANTASIA. «EL MICALET GALÀCTIC» ÉS UNA COL·LECCIÓ COMPLETA I DIVERSA QUE DEMOSTRA LA VITALITAT DEL PANORAMA ACTUAL DE LA NARRATIVA INFANTIL I JUVENIL AL NOSTRE PAÍS.

No sempre resulta fàcil trobar un racó d'esperança al mig d'una galàxia. Només des de la consciència i la constància es pot albirar el futur i convertir-lo en realitat. Aquest és el cas d'un grup de persones que fa catorze anys es llança a envair l'univers de la fantasia, la imaginació i la creativitat amb la constel·lació «El Micalet Galàctic». La confluència d'esforços d'una llarga nòmina d'autors, il·lustradors i col·laboradors diversos ha fet possible una munió de relats i de personatges que avui gaudeixen del suport majoritari dels infants.

«El Micalet Galàctic» és en bona part responsable del creixement i de la consolidació de la marca editorial Bromera. Cent llibres avalen l'objectiu de bastir, literàriament, gran part del nostre panorama infantil i juvenil. Celebrar la xifra equival a valorar alguna cosa més que la publicació d'un centenar de títols, ja que «El Micalet Galàctic» s'ha convertit en la col·lecció infantil més longeva i extensa que s'ha publicat mai al País Valencià. Hi ha diversos motius que en justifiquen l'èxit: l'adequada tria de títols, l'esforç de promoció comercial, l'existència d'un públic lector interessat, el suport col·lectiu al projecte des del món educatiu i el convenciment d'estar construint entre tots un futur més digne en la nostra llengua.

EL PAPER DE LES EDITORIALS

En un país mancat d'infraestructures institucionals, culturals i lingüístiques que posaren en marxa el manament estatutari de compromís amb el valencià, s'ha hagut de comptar amb l'aportació de l'àmbit privat i amb el voluntarisme de molts

professionals de l'ensenyament. Les editorials valencianes han fet moltes vegades el paper que corresponia a l'administració, conscients que el foment de l'ús social de l'idioma passa per potenciar-hi una literatura que ha de tenir el suport necessari dels més joves perquè hi arrelle.

Bromera ha contribuït decididament a fer possible aquesta realitat literària. Ha llançat al mercat un munt de col·leccions que abracen tots els gèneres literaris, fins i tot els considerats deficitaris, combinant autors d'ací amb traduccions i adaptacions d'altres llengües. La proposta de l'editorial és global, i s'entén des del compromís amb els lectors i el desig de treballar per fer realitat la utopia de la «normalitat».

Un catàleg de cent títols és una fita molt meritòria en el panorama valencià. És també un estímul perquè la resta de projectes que hi ha en marxa esdevinguin realitats consolidades en poc de temps.

AUTORS VALENCIANS... I MOLTES TRADUCCIONS

L'any 1990 fou l'escollit per encetar aquesta iniciativa amb l'obra *Alicia i els tigres*, d'Alexandre McCall Smith. Aquest mes de maig «El Micalet Galàctic» arriba al número 100. L'efemèride coincideix amb la publicació de *Cagadets de por*, l'última creació de Pasqual Alapont en la qual recupera els dos personatges més populars de la col·lecció: Manel i Frederic, protagonistes també dels ja clàssics *No sigues bajoca!*, *Estàs com una moto!* i *Me'n vaig de casa!*. Entre aquests

dos títols hi ha tota una galàxia d'autors reconeguts per un públic lector que ha après a créixer convivint amb personatges i aventures fantàstiques, terrorífiques, misterioses, realistes, solidàries, compromeses, futuristes o escrites amb l'única –i lloable– pretensió d'entretenir.

La nòmina d'escriptors representats en la col·lecció configura un espectre, gairebé exhaustiu, de la narrativa valenciana de l'actualitat. A més de l'esmentat Alapont, hi trobarem llibres de Maria Jesús Bolta, Teresa Broseta, Carles Cano, Mariano Casas, Pep Castellano, Jesús Cortés, Josep A. Fluixà, Josep Franco, Llorenç Giménez, Francesc Gisbert, Josep Gregori, Joaquim G. Caturla, Empar de Lanuza, Enric Lluch, Vicent Marçà, Carme Miquel, Vicent Pardo, M. Dolors Pellicer, Joan Pla, Lluçia Vallés i Mercé Viana, entre altres.

**«El Micalet Galàctic»
és en bona part
responsable del
creixement
i de la consolidació
de la marca
editorial Bromera**

Aquesta llista dibuixa un futur literari força esperançador per a la literatura infantil i juvenil en la nostra llengua.

Juntament amb aquesta reeixida nòmina d'autors valencians, cal destacar la presència de traduccions d'obres d'escriptors com ara Bernardo Atxaga, Fina Casalderrey, Michael Ende, Agustín Fernández Paz, Angela Sommer-Bodenburg o Eric Wilson, així com el treball representatiu d'un equip d'il·lustradors capaços de fer-nos versemblants els personatges i adobar la lletra amb la bellesa i la força de les imatges. Són el color i les formes posats al servei de la paraula escrita.

Quan els lectors viatgen per la imaginació sempre tindran a l'abast una nova galàxia, cada vegada més lluminosa, perquè hem aconseguit adornar-la amb cent estrelles: «El Micalet Galàctic».

ELS «AMICS» DE MICALET

JOAN CARLES GIRBÉS

Amb el temps, la col·lecció «El Micalet Galàctic» s'ha convertit en un referent de qualitat que ha donat pas a tot un seguit de col·leccions i iniciatives educatives adreçades tant als infants com als ensenyants. Un bon exemple en són les propostes didàctiques de tots els llibres, que es poden descarregar gratuïtament des d'Internet i que esdevenen una eina molt útil per a treballar la literatura a l'aula.

D'altra banda, Micalet va donar nom també a una il·lusionant revista infantil de periodicitat mensual que, malauradament, va durar molt poc en el difícil mercat de les publicacions periòdiques en valencià. Molta més fortuna han tingut els llibres de llengua dels sis cursos

Llibres de primària Micalet

d'Educació Primària que duen el nom d'aquest personatge-mascota. Uns llibres que, editats sota el segell Bromera.txt, han gaudit d'una acceptació extraordinària per part del professorat.

Amb el desig de fomentar el plaer de la lectura des de ben menuts, Bromera completa el ventall de publicacions infantils amb altres col·leccions, com ara «L'Elefant» –que mostra la diversitat de la nostra llengua amb textos de prestigiosos autors valencians, catalans i mallorquins en les varietats dialectals originals–, «Micalet Teatre» –col·lecció pionera en la publicació de textos teatrals per als infants en valencià– i altres col·leccions per a primers lectors: «La Sirena», «La Xalupa», i les noves «Lletra Màgica» i «Primeres lectures de Micalet». Una proposta variada que creixerà encara més durant els pròxims anys. De fet, a la tardor es coneixeran els primers títols d'una nova col·lecció... Però això és ja una altra història!

PERÒ QUÈ ÉS... «EL MICALET GALÀCTIC»?

AQUEST MES DE MAIG JA HI HAURÀ CENT TÍTOLS PUBLICATS, PERÒ ELS INTEGRANTS D'«EL MICALET GALÀCTIC» EN SÓN MOLTS MÉS. TAN LLIGATS A LA COL·LECCIÓ COM ELS LLIBRES MATEIXOS, HI TROBEM NOMBROSES IL·LUSIONS PROFESSIONALS, EL COMPROMÍS SÒLID DELS EDUCADORS I LA MÀGIA QUE HA ACOMPANYAT MILERS DE XIQUETS I XIQUETES –MÉS

DE 800.000 EN CATORZE ANYS— EN EL DESCOBRIMENT DE LA LECTURA. LA PREGUNTA QUE SERVEIX DE TÍTOL A AQUEST ARTICLE FORMULADA A PERSONES MOLT DIFERENTS DÓNA RESPOSTES AMB PUNTS DE VISTA BEN DIVERSOS. ARA BÉ, EN EL CAS D'«EL MICALET GALÀCTIC» ÉS CLAR QUE PARLEM D'ALGUNA COSA MÉS QUE D'UN CONJUNT DE LLIBRES.

La col·lecció «El Micalet Galàctic» s'ha fet un lloc preeminent entre nosaltres. Al llarg de catorze anys i un centenar de títols, ha esdevingut un referent per al professorat, per als xiquets i xiquetes i, en definitiva, per a milers i milers de lectors que s'hi han acostat atrets per un catàleg ambiciós, que buscava poar en els autors més rellevants de fora, i donar alhora una plataforma d'expressió per als autors de casa. La col·lecció ha sabut trenar un bon equilibri amb tot això i ara per ara ofereix una nòmina d'obres, d'autors, de traductors i d'il·lustradors que representen el bo i millor de la literatura infantil que es fa a tot arreu, sense cap complex. Si ens situem quinze anys endarrere, quan la literatura infantil al País Valencià era incipient, el treball que s'ha dut a terme és molt digne, d'aquelles coses que queden.

PASQUAL ALAPONT, escriptor

D'aquesta col·lecció, en destaco, sobretot, la varietat i la diversitat en tots els aspectes: quant a temes, estils, intencionalitats... Ha estat una glopada d'aire fresc dins el camp de la literatura infantil i s'ha sabut guanyar el lector a força d'oferir qualitat –la majoria de les vegades– i, sobretot, humor i entreteniment. Hi ha títols impagables i gairebé clàssics d'autors com ara Lluch, Alapont, Pardo, Cano... Felicitats!

JOSEP MARIA ALOY, crític literari

Dir Micalet Galàctic és dir salut. Salut en un país que, malgrat tot, vol viure i envellir en valencià; salut en les nostres escoles que, malgrat tot, volen continuar ensenyant i fent lectors en valencià. I per

a mi, dir «El Micalet Galàctic» és dir salut perquè he pogut tornar a escriure i hi publique allò que faig per a infants.

M. DOLORS PELLICER, escriptora

Diversitat, variació, color (malgrat el blanc i negre), evolució, transformació, posada al dia, modernitat, tradició, classicisme, humor, por, aventures, disbarats, tendresa, narrativa, narrativa, narrativa, poesia, narrativa, narrativa, Alapont, Bolta, Franco, Giménez, Gregori, Lluch, Pardo, Pellicer, Pla... Acompanyats d'Arocas, Baldó, Giménez, Laveda, Ortín, Solbes, Santana... Tot això és el que pots trobar a la Galàxia Micalet. De segur que hi ha el que necessites.

CARLES CANO, contacontes i escriptor

«Confie en aquesta col·lecció perquè motiva els meus alumnes a continuar llegint. Són llibres imaginatius i amb molt de sentit de l'humor i això fa que tinguen curiositat per endinsar-se en aventures noves. A més, també tracten temes actuals i interessants que conviden a reflexionar.»

SARA SEMPERE, mestra de Primària

La col·lecció «El Micalet Galàctic» és un referent únic i imprescindible quan parlem de la literatura per a infants. Parlar de la quantitat de nens i nenes valencianes que han gaudit de la literatura gràcies a les seues pàgines és gairebé un tòpic. Va ser una iniciativa molt bona i s'ha transformat en una realitat de la bona salut de la lite-

ratura per a infants al País Valencià per la continuïtat i per la introducció de gèneres minoritaris com el teatre i la poesia.

GEMMA LLUCH
professora de la Universitat de València

No sols ens ha permès conèixer bons il·lustradors i gaudir de la seua habilitat per a enfrontar-se a diferents textos amb recursos variats, sinó també ens ha oferit el luxe d'apreciar la seua evolució artística i, per tant, la dels seus llenguatges i mons personals, amplis i rics.

PACO GIMÉNEZ, il·lustrador

Que com és que estic segura que m'agraden els llibres d'«El Micalet Galàctic» dels meus fills? Perquè jo també els llig. Són històries molt entretingudes i senzilles de llegir, així que aprofite que les comprem als xiquets i apreng un poquet de valencià, perquè en la meua generació ho hem tingut difícil per a això. A més, després m'encanta xarrar amb el meu fill, de 9 anys, i amb la meua filla, de 13, sobre els llibres que hem llegit. És molt divertit.

M. TERESA CORBERA
mare de lectors

Com les antigues sèries de dibuixos animats o els joguets, «El Micalet Galàctic» és una d'aquelles coses que et vénen al cap quan recordes la teua infantesa. La meua va ser una de les primeres generacions

«Micalet» i, com jo, som molts els ex-xiquets que ens vam enganxar a llegir en valencià amb aquesta col·lecció.

XIMO ESTRELLES, estudiant universitari

Conec quasi tots els títols de la col·lecció «El Micalet Galàctic»: *Moguda a la biblioteca*, *La fada masovera*, *Les lletres fan fugina*, *Un pintor molt guai*, *Una escola blanca que s'obri i mai no es tanca...* Mai t'avorreixes quan lliges aquestes aventures. Tracten molts temes i tenen molta gràcia.

IRMA GIL, estudiant de Primària

Molt sovint xiquets i xiquetes demanen a la Biblioteca els llibres d'«El Micalet Galàctic», sense tenir una idea precisa de quin autor o títol volen triar. Açò és l'afirmació palpable que la col·lecció és, en si mateixa, una garantia de qualitat per a ells i que pensen que ací de segur trobaran una història que els enganxe.

LOLA GARCIA HINAREJOS, bibliotecària

—Per favor, *Grafitis* d'«El Micalet Galàctic»?

—Un llibre il·lustrat per Panxi Vivó... de la col·lecció «El Micalet Galàctic»?

—D'«El Micalet Galàctic», un llibre de

Joan Pla?

El títol, bàsic. L'il·lustrador, oportú. L'autor, essencial. «El Micalet Galàctic», imprescindible.»

PERE DUCH, llibreter

DAVALL LA PELL DEL BOTXÍ

RICARD PERIS

LA PELL DEL BOTXÍ POT SER ENCISADORA, SUAU, DOLÇA, PERÒ MAI INNOCENT. EL ROSTRE DEL VIOLENT POT SER AMABLE, SENZILL, HUMIL, PERÒ MAI INGENU. ELS ARGUMENTS D'UN MALTRACTADOR NO PODRAN SER MAI NI COMPRENSIBLES, NI RESPECTATS, NI JUSTIFICABLES; SEMPRE SERAN DETESTABLES. PER TANT, PAGA LA PENA ESCOLTAR LES SEUES PARAULES? ISABEL-CLARA

Si mirem enrere, només els últims anys de la llarga història de la humanitat ens hem preocupat pel problema dels maltractaments, sobretot de l'home cap a la dona. Els mitjans de comunicació ens recorden la impotència i els càstigs que pateixen les dones cada dia per haver escollit malament la seua parella, i per no sentir-se després capaces de separar-se'n.

El maltractador s'amaga davall el rostre més insospitat. Pot ser el llanterner, aquell informàtic, el venedor de fruita de l'altre carrer, l'advocat que ens creuàrem ahir o el

SIMÓ ENS CONVIDA, EN *CÒMPLICES* (COL. «BROMERA TEATRE», 2004), LA SEUA DARRERA CREACIÓ, A SER CARCELLERS INVOLUNTARIS D'UN ASSASSÍ. AQUESTA OBRA, ESCRITA EN FORMA

DE MONÒLEG I REPRESENTADA ACTUALMENT EN DIVERSES CIUTATS DEL PAÍS VALENCIÀ, CATALUNYA I LES ILLES, ÉS UNA CRUA CONFESSIÓ D'UN HOME TAN SOLITARI COM INCONSCIENT.

CÒMPLICES D'UN ASSASSÍ

Miquel és un home normal, probablement pujat en un ambient masclista. I és precisament aquesta normalitat, la dels pensaments dels que agredeixen, la que sobta tant. D'aquesta manera, Isabel-Clara Simó ens vol fer *còmplices* de les confessions d'un assassí, per al qual,

els homes estan al capdamunt de l'escala social, i després van les dones i els immigrants. El més esfereïdor de tot és que, malgrat que ens considerem una societat avançada, les actituds de supèrbia, paternalisme i proteccionisme er-

llaurador a qui tothom troba tan bona persona. Aparentment són quotidians, excepte quan es troben davant una dona, especialment de la que ells creuen que és seua.

Darrerament, notícies, reportatges, llibres d'autoajuda, pel·lícules, conferències, novel·les, programes de televisió i ràdio... difonen aquest patiment silenciàt. *Còmplices* intenta anar una mica més enllà per a ficar-se en la pell del botxí. En contra del que podia semblar, llegir els pensaments d'un maltractador pot ser encara més esgarrifós que les declaracions de víctimes, com ha demostrat també Icíar Bollaín en *Te doy mis ojos*.

L'actor Pep Cortés protagonitza el monòleg *Còmplices*.

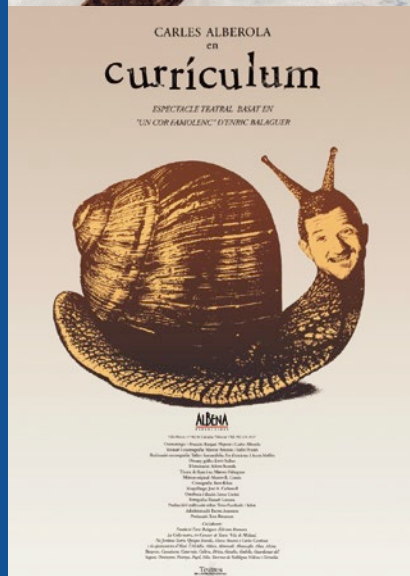
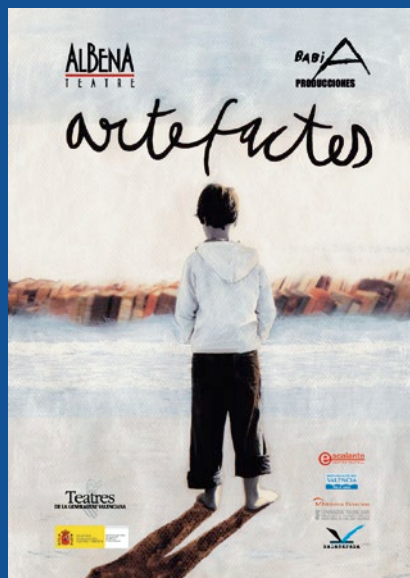
Llegir els pensaments
d'un maltractador
pot ser encara
més esgarrifós
que les declaracions
de víctimes,
com ha demostrat
també Icíar Bollaín
en *Te doy mis ojos*

rònies poden amagar un maltractador en potència. La combinació de masclisme i complex d'inferioritat pot arribar a ser un còctel Molotov per a l'home que ho patisca, i no suportarà que una dona arribe al seu nivell d'independència o que, fins i tot, pugui superar-lo. I llavors traurà tota la ràbia, la força, i farà el que estiga a les seues mans per canviar la situació, encara que siga a colps de puny. Després, en adonar-se del que ha fet, sabrà que és culpable, que el que ha fet estava malament, però per davant de tot justificarà totes les seues accions i, fins i tot, es farà la víctima.

FOTOGRAFIES: JORDI PLA

1994 **ALBENA** 2004 10 ANYS

Celebrem, de març a juliol,
els 10 primers anys fent teatre

Continua la gira
d'**Artefactes**
i **La teua vida**
en 65 minuts

Lectures dramatitzades
de les obres teatrals
d'Albena a SGAE,
Universitat de València
(La Nau) i Escalante Centre
Teatral

Presentació del llibre
Albena Teatre 10 anys.
Amb el somriure d'un bes

Presentació de l'exposició itinerant
Albena Teatre, 10 anys

Reposició de **Currículum**,
Mandíbula afilada i **Besos**
(per temps limitat i amb els repartiments originals)

RETROSPECTIVA A ESPAI MOMA

De l'11 al 23 de maig, **Mandíbula afilada**

Del 25 al 30 de maig, **Currículum**

De l'1 al 6 de juny, **Besos**

Horaris especials per a grups escolars

Albena Teatre / Tel. 962 997 039 / www.albenateatre.com

ESPERANÇA CAMPS:

«ELS PERSONATGES MASCULINS ES DEFINEIXEN MILLOR PER LES ABSÈNCIES»

ALÍCIA TOLEDO

PERSONATGES ENGRESCADORS, DIÀLEGS ESPURNEJANTS, ACCIÓ TREPIDANT I UNA BONA DOSI D'INTRIGA ES CONJUGUEN EN *SECRETS INCONFESSABLES*, L'ÚLTIMA NOVEL·LA D'ÀNGELS MORENO QUE HA MERESCUT L'ÚLTIM PREMI ALFONS EL MAGNÀNIM. EL CÀNCER DE PIT ÉS UN PUNT D'INFLEXIÓ EN LA VIDA DE LA PROTAGONISTA D'*ENLLÀ DE LA MAR*, LA

PRIMERA NOVEL·LA D'ESPERANÇA CAMPS QUE HA OBTINGUT EL XXV PREMI JOANOT MARTORELL, UN RELAT INTIMISTA CURULL DE RECORDS, DE SENTIMENTS I DE SENSACIONS. LES AUTORES ENS PARLEN, EN PRIMERA PERSONA, D'AQUESTES OBRES, PUBLICADES DINS LA COL·LECCIÓ «L'ECLÈCTICA» DE BROMERA.

Alícia Toledo: *Hi ha un tret clarament comú en les heroïnes de les seues històries i és que són dues lluitadores sense treva ni descans, no?*

Esperança Camps: Clara Llabrés vol evitar tot tipus de dependència sentimental o psicològica, defuig el paper de «garrossa», una expressió molt menorquina que es refereix al zel excessiu que es pot instal·lar en les relacions familiars i sentimentals. Ella, en aquest sentit, és una extremista i encara ho és més, quan se li declara el càncer, amb la decisió ferma d'afrontar-lo tota sola i de despatxar del seu costat Sergi, el seu company.

Àngels Moreno: Neus Castells també es regeix per una teoria semblant que, a més, trasllada a tots els àmbits de la seua vida. És una decoradora *freelance* a qui no li ve de gust deixar de ser-ho per molt temptadora que siga l'oferta que li puguin fer. No és que evite el compromís, sinó que necessita, com el peix necessita l'aigua, moure's amb total llibertat, sense tenir ningú enganxat al clatell que li diga ni quan ni com ha de fer les coses.

A. T.: *I aquest afany de llibertat, que sembla indestruïble del caràcter lluitador de totes dues, de vegades, no les fa semblar un xic fredes?*

E. C.: En el cas de Clara és una qüestió de supervivència ja que, des de menuda, ha viscut la tragèdia al si de la família i això l'ha marcada de manera decisiva. Això no vol dir, però, que no siga vulnerable.

A. M.: Els orígens familiars de Neus Castells també afaïonen aquest tret de la seua personalitat. Sa mare li oculta, rere un reguitzell de mentides, la identitat de son pare. No obstant això, té molts moments de debilitat al llarg de la novel·la.

A. T.: *Els homes que apareixen en totes dues novel·les tenen un paper clarament secundari, quan no són uns antiherois amb tots els ells i els utes. Està fet expressament?*

A. M.: Són elles les protagonistes i punt, sense més suspicàcies. A més, hi ha un intercanvi de papers clars entre l'àvia Virgínia, Neus i la seua filla Erena. La neta és una xiqueta increïblement madura, estima de manera incondicio-

Àngels Moreno:
«A mi em costava
seguir el ritme
de la protagonista,
però tot respon
a les exigències
narratives d'un relat
d'acció i d'intriga,
molt dinàmic i amb
profusió de diàlegs»

ÀNGELS MORENO (Gandia, 1939) es dedica professionalment a la publicitat i la compagina—des dels 47 anys— amb la creació literària. La seua última novel·la, *Secrets inconfessables*, ha obtingut el Premi Alfons el Magnànim València de Narrativa 2003. Es tracta d'un relat d'intriga, amb profusió de diàlegs àgils i dinàmics com la seua protagonista, que s'emmarca en la València més actual i cosmopolita.

nal Neus, vetla pel seu benestar i pateix enormement pel caràcter trapella i despreocupat d'aquesta. És Erena qui ha de mirar per ancorar sa mare a la realitat, per fer-la tocar de peus a terra.

E. C.: Per a mi es tracta de comoditat o de poca destresa pel fet de ser una novel·lista debutant. Em resulta molt més fàcil posar-me en la pell d'una dona que no en la d'un home. De Sergi, en done ben pocs detalls. No obstant això, trobe que, tant en el cas de la novel·la d'Àngels com en la meua, els personatges masculins es defineixen per les absències millor que si els haguérem retratats amb minuciositat.

A. T.: *Els diàlegs són el punt fort de Secrets inconfessables i, per contra, Enllà de la mar, no té ni un sol diàleg...*

E. C.: No em veig a mi mateixa escrivint diàlegs, no en sé i per això els empre com un artífici, com una construcció pensada expressament.

A. M.: Els personatges de la meua novel·la, a diferència dels d'Esperança, no són intel·lectuals, són d'un estatus mitjà en tots els sentits, també en el cultural i, per això, el llenguatge que utilitzen és planer, col·loquial. I la Neus, és que té una llengua viperina...

E. C.: Les paraules de Clara van per un altre viarany, entre altres coses perquè no és el mateix la paraula dita del diàleg que la paraula pensada o recordada o, fins i tot, la paraula citada, perquè hi ha unes quantes citacions literàries en *Enllà de la mar*, sobretot d'alguns poetes menorquins com el Ponç Pons que li vénen al pèl a Clara per fixar encara més aquest lligam tan fort que manté amb la seua illa i amb els seus ancestres.

A. T.: *En la novel·la d'Esperança hi ha una descripció detallada i desinhibida del càncer que afecta la protagonista i dels estralls físics i psicològics que li provoca. No pot resultar, en alguns moments, difícil de pair per al lector?*

E. C.: Em preocupava molt no traspassar el llindar del morbo. És cert que he mesurat molt les paraules, que he treballat molt la descripció del procés de la malaltia i no sols pel que fa a la documentació dels aspectes més tècnics, també dels esforços que el personatge esmerça per assumir aquesta situació. Sóc conscient que el càncer és un dels grans tabús de la nostra societat, però parlar-ne amb pèls i senyals era necessari per qüestions de versemblança, i alhora era complicat si no volia ratllar el melodrama. Per evitar-ho, en els moments de més intensitat he procurat que els pensaments de la protagonista viatjaren cap als records d'infantesa a Menorca o de joventut, quan és una estudiant de periodisme a l'Autònoma de Barcelona.

Esperança Camps:
«El càncer és
un dels grans tabús
de la nostra societat,
però parlar-ne
amb pèls i senyals
era necessari
per qüestions
de versemblança»

ESPERANÇA CAMPS (Ciutadella de Menorca, 1964) és redactora d'informatius a Canal 9. *Enllà de la mar*, la seua primera novel·la, que ha rebut el XXV Premi Joanot Martorell, s'endinsa en la història d'una professora universitària que decideix afrontar un càncer de pit tota sola. Un relat intimista que s'erigeix en un viatge per la memòria de la protagonista, amb una atenció especial als anys d'infantesa viscuts a Menorca.

A. T.: *Si bé Clara es nodreix de records, Neus, per contra, és un personatge d'acció que ordeix constantment nous projectes, que planeja i que es projecta cap al futur. De vegades, arriba a esgotar, no?*

A. M.: A mi també em costava seguir-li el ritme. És un coet, funciona per impulsos i és d'aquesta mena de persones que el dia que paren, malament rai, però tot respon a les exigències narratives, perquè és un relat d'acció i d'intriga i, per tant, el dinamisme dels personatges, la profusió de diàlegs, són necessaris.

E. C.: Clara, per contra, és un bàlsam, perquè he volgut fer un relat introspectiu, reflexiu...

A. T.: *En aquest sentit, és molt representativa la manera d'arrancar de les dues novel·les, bé, no voldria desvelar res important, però...*

A. M.: Podem dir que en el cas de la meua novel·la, l'inici constitueix tota una «flamerada», allò tan valencià de «tot per l'aire».

E. C.: Sí, és cert, són molt significatius els dos inicis, donen moltes pistes de per on aniran els relats. En el meu cas, ja es pot imaginar que tot és mansuetud, com la vida en una illa, com a Menorca.

VIATJANT AMB «LLETRA MÀGICA»

ANTONI FORNET

DIUEN I CONTEN ELS MÉS VELS DE LA TRIBU DELS ORELLES VERDES QUE LA LLUNA, QUE SEMPRE HAVIA ESTAT FIXA EN EL FIRMAMENT, VA DECIDIR MOURE'S PER PODER ESCOLTAR UN BON GRAPAT D'HISTÒRIES I CONTALLES QUE ES NARRA-

VEN A POQUETA NIT. ANAVA DE PAÍS EN PAÍS, DE POBLE EN POBLE, I TREIA EL CAP, QUASI IMPERCEPTIBLEMENT, PER LES FINESTRES DE LES CASES, PER PODER GAUDIR DE LA NARRACIÓ...

Els més menuts, com la lluna, també inicien un viatge conduït per l'encís de les històries. Són moltes les «estacions» en què s'aturen i on descobrixen, especialment amb els contes, els fonaments de la lectura i de l'hàbit lector:

—Les primeres «estacions» tenen molt a veure amb la il·lustració, el simbolisme, el plaer d'unes imatges ben definides que, de vegades, els aporten la seguretat d'allò conegut i quotidià i, unes altres, permeten ampliar el seu camp d'experiència amb objectes, animals i personatges desconeguts.

—Hi ha unes altres «estacions» lligades a actes culturals bàsics: quedar captivat per la coberta d'un conte, descobrir l'art de passar-ne les pàgines, gaudir de la línia temporal de les escenes.

—La pràctica totalitat de les paradetes que fem durant el viatge presenten una descoberta més formal: la d'uns signes de vegades un tant *enxurrats* (lletra lligada) o uns altres d'alts i ufanosos (lletra majúscula). Aquests acompanyen la

El secret de Cristina. Dibuix d'Alberto Botella.

il·lustració i, reseguits amb el dit, sempre donen com a resultat les paraules, que, com si d'un encanteri es tractara, fan brollar immediatament el somriure dels més menuts.

—Fins i tot trobem, a peu d'andana, el component emocional: pors, somnis, sentiments de culpa i dubtes, molts dubtes, però també amistat, col·laboració, amor, esperances..., com si fóra una preparació per a la vida. L'avançatge de viure'ls de manera fictícia es manifesta quan s'arriba a la coberta posterior del conte, ja que, en un tres i no res, la història ja no hi és.

—Les darreres «estacions» estan caracteritzades per l'exclusivitat. Els contes són llegits per les persones que estimen els menuts, que els acaronen amb les paraules, que els asseuen a prop i que, al caliu del contacte corporal i amb la complicitat de la mirada, els encisen amb la modulació de la veu, amb l'expressivitat, amb l'ús d'estructures repetitives, amb onomatopeies rialleres...

Els contes són llegits
per les persones
que estimen els menuts,
que els acaronen
amb les paraules,
que els encisen
amb la modulació
de la veu, amb
l'expressivitat,
amb onomatopeies
rialleres...

La bufanda verda.
Dibuixos de Margarita Menéndez.

Conta aquesta tribu que la lluna de vegades també queda encisada per les històries i, com feia abans, s'atura uns moments al cel. Diuen que aprofita els dies ennuvolats perquè no la descobriquen i per a incorporar al firmament noves estrelles, resultat de les noves contalles que li han agradat.

El ben cert és que aquests darrers dies la lluna ha decidit que viatgem tots junts. Vol pujar al nostre trenet i acompanyar-nos-hi.

da, uns altres ens ompliran de sorpreses des de situacions tan quotidianes com un aniversari o una excursió; fins i tot trobarem regals molt especials i objectes que esdevenen màgics. Però totes, i cada una d'aquestes històries, seran una festa, una festa per a la nova alegria de conèixer.

I tenim sort també perquè trobarem nous missatges ocults que ens seran revelats. Missatges breus per a facilitar-ne l'accés a la lectura, missatges sempre acurats i, en alguns casos, rimats, per a poder

gaudir de la musicalitat de la paraula. Missatges amb lletres tant majúscules com manuscrites, perquè cada xiquet i xiqueta pugui construir el seu particular camí en aquest viatge.

Estem de sort, pares i mares, mestres, llibreters i llibreteres, bibliotecaris i bibliotecàries... S'inicia un nou trajecte en un viatge meravellós. Ens arriben noves eines fetes amb la delicadesa que es mereixen els més menuts, nous

con-

Dibuixos
d'Anna Clariana.

HISTÒ-

RIES PER AMPLIAR HORITZONS

Aquesta primavera estem de sort, un munt de històries noves ens arriben per als més menuts de la mà de Bromera i de la seua nova col·lecció de contes: «Lletra Màgica». Històries senzilles, cuites al forn però a foc lent. En trobem de meravelloses, de fantàstiques, de quotidianes; totes plenes d'il·lustracions acurades, clares i cridaneres, repletes de colors i d'alegria. Històries amb les quals brollaran els primers interrogants en veure la coberta, que iniciaran els xiquets en la direccionalitat del pas de pàgina, que els ampliaran l'horitzó.

La fortuna ens somriu, ja que amb la col·lecció «Lletra Màgica» nous contes ens faran viure fictíciament mil i una emocions. Alguns ens acostaran la por, de la mà de la imaginació desboca-

**En «Lletra Màgica»
trobem un munt
de històries noves,
cuites al forn
però a foc lent.
En trobem de
meravelloses,
de fantàstiques,
de quotidianes; totes
plenes d'il·lustracions
acurades, clares
i cridaneres, repletes
de colors i d'alegria**

tes que ens permetran acompanyar els xiquets (recordeu sempre, amb la vareta màgica de l'exclusivitat), en el viatge que els transporta des del plaer d'escoltar, de mirar, d'interpretar i de compartir a la capacitat de fer-nos i fer-se preguntes, a la capacitat de comprendre millor el món que els envolta, en definitiva, a la capacitat de llegir.

Avui estem de festa, la lluna, la nostra lluna, ha decidit posar unes quantes estrelletes més al cel de la nit.

Per cert, a la tribu dels Orelles verdes, que de una manera inconscient va crear fa un bon grapat d'anys una bona amiga alacantina, Mari Carmen Díez, pertanyen tots els xiquets i xiquetes del món i aquells adults que saben escoltar-los de veres, que saben mirar amb ulls de nen i que en saben interpretar les demandes. En aquesta tribu en cap moment es qüestionarà el dret dels més menuts a escoltar les millors històries i els millors

VISITA A UNA LLIBRERIA

JOSEP A. FLUIXÀ

JUSTIFICACIÓ

Un dels procediments més habituals d'elecció de les lectures és, sens dubte, la visita a una llibreria. Es tracta d'un mètode tradicional usat pels bons lectors i que, en aquests, es converteix en un hàbit tan freqüent com comprar la premsa diària, anar al cinema, assistir a concerts, etc. Val a dir, a més, que aquesta és una manera de selecció de lectures que comporta una bona dosi de decisió personal. El lector, tot i que pot decantar-se aconsellat per les orientacions crítiques que coneix a través dels mitjans de comunicació, opta, finalment, per alguna obra davant el contacte directe amb els llibres: una decisió que comporta riscos, sobretot perquè, sovint, els paratextos que apareixen en les cobertes –o les faixes promocionals– sublimen o sobrevaloren obres i autors que després poden decebre'ns. A més, cal tenir en compte que no totes les llibreries tenen llibres en la nostra llengua o no totes tenen una oferta abundant i especialitzada en literatura infantil i juvenil. En qualsevol cas, hem de comptar també amb l'assessorament i l'ajuda del llibreter.

EDAT RECOMANADA

Totes les edats.

OBJECTIUS

- Localitzar les llibreries més properes a la zona del centre o de la residència particular.
- Observar la distribució de l'espai dins d'una llibreria, la col·locació dels llibres a les prestatgeries i la decoració dels aparadors.
- Comprendre les raons i els criteris que fan servir els llibreters a l'hora de classificar el seu fons bibliogràfic:

per editorials, per col·leccions, per temàtica, per idioma, per gènere, si són novetats o no...

- Conèixer l'oferta editorial existent en la nostra llengua.
- Valorar el paper de les llibreries i dels llibreters en la difusió de l'hàbit de la lectura i de la cultura en general.
- Facilitar i promoure l'acostament dels xiquets als llibres i el contacte amb aquests.
- Participar en l'elecció conjunta de les noves adquisicions de llibres que formaran part de la biblioteca de l'aula o de la particular de casa.

DURADA APROXIMADA

Dues hores.

PROCÉS

La visita a una llibreria és una activitat estimulante i lúdica per si mateixa. Per tal d'optimitzar la repercussió didàctica de la visita, però, és convenient organitzar-la i programar-la amb antelació. En aquest sentit, és imprescindible que els docents i els pares coneguen perfectament la llibreria que pretenen visitar amb l'alumnat o amb els fills. És a dir, han de ser conscients de les possibilitats, dels recursos, de les ofertes i dels estímuls que ofereix la llibreria en qüestió, i han de saber si disposa de seccions de llibres de literatura infantil i juvenil i de llibres en valencià.

1. Els pares o els docents concerten una visita amb el llibreter de confiança, o a la llibreria més propera, preferiblement un dia en què no hi haja molt de públic, per no destorbar la feina del llibreter. Cal explicar prèviament al llibreter quin és l'objectiu de la visita i demanar la seua col·laboració.
2. Després de fer les presentacions de rigor, el llibreter ensenya la llibreria i en comenta les característiques principals.
3. Una vegada feta l'explicació, comença el torn de les preguntes. Els mestres i els pares deixaran que siguin els xiquets qui pregunten o facen els comentaris que vulguen directament al llibreter. És convenient, però, que hi intervinguen si observen que algun xiquet no pregunta res, per timidesa, o si es deixen alguna qüestió que pot ser del seu interès.
4. Els docents o els pares i el xiquet faran un passeig per la llibreria, per tal d'observar i comprovar *in situ* les explicacions del llibreter i per a resoldre els dubtes que puguin sorgir durant el recorregut.
5. Finalment, fóra convenient també aprofitar la visita per a comprar algun llibre que es destinarà a la biblioteca de l'aula o de casa –si pot ser a la biblioteca o prestatgeria del xiquet. I també és interessant anotar alguna referència bibliogràfica interessant que puguem adquirir en una altra visita a la llibreria.

ESPAI PATROCINAT PER LA FUNDACIÓ BROMERA

PER AL FOMENT DE LA LECTURA. MÉS INFORMACIÓ

EN <www.fundaciobromera.org>.

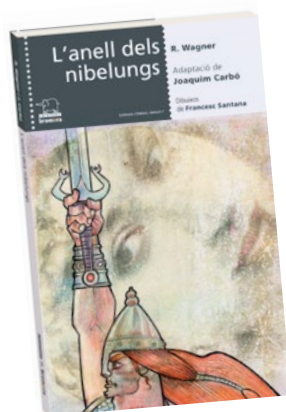
Misteris S.L.

Francesc Gisbert

Col. «El Micalet Galàctic», 101

VIII Premi de Narrativa Infantil
Vicent Silvestre

152 pàgs. Bromera, 2004

L'anell dels nibelungs

Richard Wagner

Adaptació de Joaquim Carbó

Col. «L'Elefant», 7

120 pàgs. Bromera, 2004

Els ulls al cel i l'ànima a la mar

Josép Ballester

Col. «El Micalet Galàctic», 96

64 pàgs. Bromera, 2004

Com podia imaginar que la tia Sofia, una velleta fràgil i arrugada, era una investigadora temible? Aquest descobriment és només el primer en el món de misteris en què Alícia s'endinsa com a nou membre d'un equip implacable i, alhora, poc sospitos: una jubilada, el seu gosset i ella mateixa, una «ingènua» xiqueta.

La primera lliçó per a ser un bon detectiu és que, a més de mirar, cal observar. Així que prompte esbrinem que més enllà del relat dels casos, *Misteris S. L.* ens convida a resoldre els enigmes seguint el mateix entrenament que Alícia. Per a desxifrar-los, cal aprendre a llegir la llengua de les pistes, de manera que *Misteris S.L.* esdevé tot un repte en el qual, pràcticament des del principi, ens resulta irresistible tractar d'avançar-nos a la infal·lible tia Sofia. Sens dubte, una lectura tan divertida com estimulante.

MARTA ESTRELLES

L'anell dels nibelungs compleix amb escreix l'objectiu ideal a què haurien d'aspirar totes les obres de literatura juvenil: és un llibre adreçat als xiquets que pot ser llegit també pels adults, gràcies als diferents nivells de lectura que atresora. De fet, és una obra amb una estructura narrativa complexa i fàcil de llegir alhora; conta una història mítica i és plena d'acció i intriga, la qual cosa la fa especialment atractiva per al públic infantil.

L'anell dels nibelungs recrea una part de l'epopeia germànica dels nibelungs, d'autor anònim, que Richard Wagner va representar en la seua tetralogia formada per les òperes *L'or del Rin*, *La valquíria*, *Sigfrid* i *El capvespre dels déus*. Una obra extraordinària, doncs, gràcies a l'adaptació exquisida que n'ha fet Joaquim Carbó, i que de ben segur fascinarà els seguidors d'*El Senyor dels Anells*.

JULI CAPILLA

Acabo la lectura. Tinc el cel per barret i la mar per sandàlies. Crido la nena que porto a dins i ella aixeca la mirada. Veurem el cel des de les paraules. Palpem el llibre; li explico què significa *bàlsam* i el seu efecte amorós. L'autor ens ofereix bàlsam d'estel, i en pensem el perfum.

Pàgines enllà juguem a arrossegat monosíl·labs per l'arc de Sant Martí. Ens traiem la pols de la mitologia per triar un déu o una deessa per cada dia de la setmana. Tot passant per Júpiter, notem la sentor de les herbes de l'àvia. Seguim la Via Làctia, i la llengua ens retruny amb el carregament d'erres del carro carregat de rocs i rosada.

Ara mirem els mars. Naveguem a plena vela de la 41 a la 59. Després veiem com cau un saltimbanqui. Al final, tornem a palpar el llibre amb agraïment. És poètic amb infinites possibilitats de parlar en prosa, si el llegiu amb algú, criatura interior o infants amb orelles. El plaer s'ho val.

FRANCESC GISBERT (Alcoi, 1976) és autor de moltes obres de literatura per a joves i, des de fa poc, conrea la literatura infantil. El 2003, guanyà el VIII Premi de Narrativa Infantil Vicent Silvestre amb *Misteris S.L.* i el Carmesina amb *Una llegenda per a Dracó*.

JOAQUIM CARBÓ (Caldes de Malavella, 1932) ha publicat una vasta obra adreçada especialment al públic infantil i als joves. Autor del mític best seller *La casa sota la sorra*, forma part del consell de redacció de la revista *Cavall Fort* des del primer número (1961).

JOSEP BALLESTER (Alzira, 1961) és escriptor i professor de la Universitat de València. Poeta reconegut, *Els ulls al cel i l'ànima a la mar* és el seu primer poemari per al públic infantil, per a qui també ha escrit l'obra teatral *La princesa Neus i la Cuca Fera*.

L'esclau del Mercadal

Dolors Garcia i Cornellà

Col. «Esguard», 10

208 pàgs. Bromera, 2004

Magnètica –tant en les descripcions com en les reflexions i els diàlegs dels personatges–, la maduresa narrativa que ha assolit Dolors Garcia i Cornellà transmet a aquesta novel·la una força

Dolors Garcia i Cornellà.

visual i una teatralitat que captiven el lector a ritme d'una acció trepidant, suavitzada en el moment just per un vel poètic, amic i còmplice.

Amb l'essència d'un cant a la llibertat, els valors de companyonia i lleialtat s'entrecruen en aquesta història

DOLORS GARCIA I CORNELLÀ (Girona, 1956) té prop de quaranta títols publicats, tots de literatura infantil i juvenil. A més del Premi Bancaixa de Narrativa Juvenil 2003, obtingut amb *L'esclau del Mercadal*, ha rebut, entre altres, el Premi Vaixell de Vapor i el Folch i Torres.

tacats per odís, enveges i intoleràncies. N'Hug, un jove cristià, en Jucef, un jueu, i en Suliman, un esclau, malden per salvar la seua amistat incondicional –censurada per la família d'Hug i pels veïns cristians– i acomplir els seus somnis: la llibertat d'en Suliman i dels destins de tots tres. Per trobar aquesta sortida somiada a unes vides sotmeses i ofegades, els joves posaran en joc totes les seues forces, la seua tenacitat i el seu enginy, a més de la complicitat d'una pubilla amiga, enamorada secretament d'en Suliman.

Tot plegat, la trama, el ritme i l'escenari, ens deixen un relat històric magnífic, ambientat amb gràcia en la Girona de 1336, on la incomprensió entre cultures distintes marca la vida dels seus ciutadans, no gens lluny del que torna a ocórrer avui al món.

Amb una crida a la tolerància i a la convivència entre els pobles, *L'esclau del Mercadal* té el mèrit, a més, d'haver rescatat un tema de l'oblit històric i literari: l'esclavitud a les nostres terres.

LOURDES TOLEDO

L'escuela secreta

Mariano Casas

Col. «Espurna», 67

200 pàgs. Bromera, 2004

Si algun tret defineix la trajectòria narrativa de Mariano Casas és la seua capacitat per a ordinar trames detectivesques, complots polítics i aventures arriscades. La intriga, el suspens, el risc... esdevenen els recursos narratius principals amb què Casas enganxa el

lector a la lletra impresa. I *L'escuela secreta* no se n'escapa. Aquesta vegada som a la València de 1973, i serà el jove estudiant Fèlix Ferrer l'encarregat de desvelar el complot d'una banda de vells nazis alemanys per apoderar-se de l'herència milionària d'un dels alumnes del centre on està internat.

«Recorda sempre el que t'he dit... Ningú no és el que sembla ni el que ell creu que és, ni tan sols el que els altres veuen en ell... Som bastant més que tot això, però cal obrir molt els ulls per a poder veure-ho...»

Les aparences, les falses identitats, els passats obscurs, els secrets... Tot-hom es guarda alguna cosa i malda perquè no siga descoberta. Tanmateix, hi ha secrets que han d'eixir a la llum. Sobretot si qui ha pronunciat aquestes paraules és un d'aquests vells nazis sense escrúpols que es fa passar per un professor de ciències.

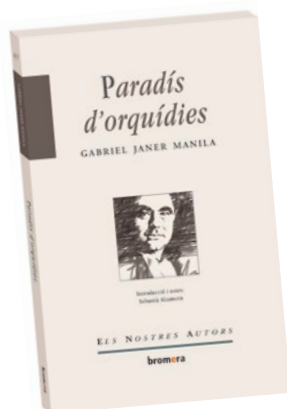

Mariano Casas.

Casas aprofita *L'escuela secreta* per fer veure els joves lectors que cal conèixer el passat i no deixar impunes els crims del feixisme –alemany o espanyol– o que resten oblidats sota la llei del punt final.

MARC CANDELA

MARIANO CASAS (València, 1963) té una preferència marcada per la història i l'aventura i és autor de títols com ara *Pirates de la marjal*, *Escales d'una fuga*, *Les ales de Mercuri* o *La sang dels francesos*, entre altres. *L'escuela secreta* ha estat finalista del Premi Bancaixa de Narrativa Juvenil 2003.

Paradís d'orquídies

Gabriel Janer Manila

Col. «Els Nostres Autors», 47

208 pàgs. Bromera, 2004

Publicada per primera vegada el 1992, *Paradís d'orquídies* suposa el retrobament dels lectors amb una de les novel·les més importants de Gabriel Janer Manila. Aquest escriptor mallorquí de la generació dels setanta, retrata l'esdevenir històric d'uns personatges de la Mallorca d'abans del *boom* turístic i que s'escampa des del 1898 fins a l'inici de la Segona Guerra Mundial, passant per la República i la Guerra Civil.

Amb un ús del llenguatge sobri i elegant, Janer Manila dibuixa en dos nivells els personatges que patiran els esdeveniments històrics afegits als dramemes personals propis, en una dolorosa barreja d'amor i mort sempre sobre el turbulent fons temporal i geogràfic que projecta sobre ells les esperances i les frustracions col·lectives.

És, doncs, una novel·la que reflecteix una societat i uns personatges en trànsit, que intenten canviar les seues

GABRIEL JANER MANILA (Algaida, Mallorca, 1940) és un dels escriptors més populars i prestigiosos de les nostres lletres. Autor de més de vint novel·les i d'una gran obra assagística, ha conreat amb gran èxit la narrativa infantil i juvenil.

vides, el seu erotisme, la seua visió de les coses. Janer Manila transmet, amb naturalitat i força, l'evolució de les mentalitats i dels ambients vitals d'uns personatges que poden assolir el grau de símbols representatius d'un temps i d'un lloc ben concrets, fet aquest que els és donat a ben pocs escriptors, certament.

ALEXANDRE NAVARRO

Semen

Ivan Tubau

Col. «Bromera Poesia», 60

80 pàgs. Bromera, 2004

Aquest llibre irreverent, darrer premi Ausiàs March de poesia, és un himne a favor de la rebel·lia. Ivan Tubau és un escriptor que sap jugar bé en aquest taulell; domina els ressorts d'aquesta partida ja que sempre li ha agradat l'atmosfera que provoca en els altres sentir-se incòmode. Així ens fa l'envit.

Fet i fet, es tracta d'un sol poema, una espècie de memoràndum autobiogràfic de l'autor, però alhora és també un quadern d'anotacions del segle que ens acaba de deixar. L'escriptor manipula i barreja personatges de la seua vida personal i de la història recent de la humanitat, igual que una variada sèrie d'elements intertextuals força ben utilitzats i amb un rendiment literari ben evident. De tant en tant fa l'ullet al lector. Una petita mostra: «Eixe fou el meu segle / el cony de regalèssia / de santa Erica Jong / i un bé de déu d'ones / suculentos i enceses. / I mai més, mai més, mai / nacions ni comar-

Ivan Tubau.

quetes / ni guerres imperials / per Déu i pel petroli. / Només persones lliures / sense pecat ni sida / follant fins a caure a terra / relliscoses i exhaustes, / sense condó a la llengua / i amb un cervell obert / de bat a bat a tots / els excessos feliços, / sense pàtria, colors / ni fe, punyal o zels».

Com ens diu Pere Gimferrer, «el Tubau poeta és inseparable del Tubau personatge, és a dir, que el personatge de Tubau és un personatge poètic; no escriu, pròpiament, poesia de l'experiència, sinó que –cosa molt distinta, i molt més estimulante– ha fet que la seua experiència siga una forma de poesia». No sols aquest llibre, sinó l'obra sencera és una meditació sobre l'època en la qual vivim, però sobretot ens suggereix i ens denuncia l'inexorable i terrible pas de les hores.

El jo poètic de *Semen*, sense cap mena de dubte, és un descregut, però no negarà a ningú que creu profundament en la vida, encara que no confie gaire en el món en què ens ha tocat viure.

JOSEP BALLESTER

IVAN TUBAU (Barcelona, 1937) és catedràtic de periodisme i ciències de la comunicació. A través de la seua obra, on ha conreat sobretot la poesia, s'ha forjat una imatge d'escriptor provocador i polèmic. *Semen* va obtenir el Premi Ausiàs March 2003.

Arbres en les estrelles

Philippe Chomaz

Traducció Josep Franco

Col. «Sense Fronteres», 14

254 pàgs. Bromera-Servei Publicacions UV, 2004

L'univers visible està format pràcticament per tres quartes parts d'hidrogen i una quarta part d'heli. Però l'ínfim percentatge dels elements restants és important per a l'existència de la vida: sense carboni, oxigen, nitrogen... no existiríem. On s'han format aquests elements i tots els que completen la taula periòdica de Mendelejev? Des de la primèria del segle xx tenim la certesa que la matèria està formada per àtoms; en la segona meitat del segle xx hem après que, llevat de l'hidrogen i l'heli, els elements han estat formats a l'interior de les estrelles i en les explosions de les supernoves. Això és el que ens explica aquest llibre.

El llenguatge i la manera de raonar característics de les ciències de la natura solen ser percebuts com una mena de barrera que dificulta l'accés dels profans als coneixements científics. Philippe Chomaz és un d'aquests rars divulgadors de la ciència capaços de trobar noves maneres de comunicar més eficaçment. En aquest llibre, ha triat un format de novel·la per a explicar les idees actuals sobre els orígens còsmics

de la matèria. El protagonista de la seua història és un xiquet espavilat que fa moltes preguntes, sobretot quan s'assabenta que el seu arbre preferit, la sequoia, l'arbre més gran de la natura, també està format pels àtoms que provenen de l'explosió d'una supernova en algun lloc de l'Univers.

La ficció permet a l'autor explicar, d'una manera àgil, les característiques de la recerca científica, i fa que el lector participe en les actituds, vivències o contradiccions dels científics. A més a més, l'autor descriu unes altres formes de divulgació que ell mateix ha desenvolupat a fi d'afavorir el contacte entre científics i públic, com ara els bars de les ciències, o les activitats en escoles i centres d'ensenyament secundari. En suma, el lector hi trobarà una novel·la amena on s'explica l'origen dels àtoms al mateix temps que es proporcionen elements de reflexió sobre les formes de comunicar la ciència.

JESÚS NAVARRO

BORMAC

BORMAC S.L. ARTES GRAFICAS
 Pol. Industrial El Plà • Carrer de la Trama, 5 • Apdo. 127
 Telf.: 96 291 60 30 • Fax: 96 291 63 23
 correo@graficasbormac.net • diseño@graficasbormac.net
 www.graficasbormac.net • 46870 / ONTINYENT (Valencia)

NOVETATS D'ALGAR EDITORIAL

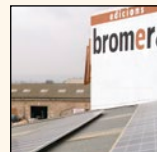

«CALCETÍN» I «LETRA MÀGICA», PER A «ENGANXAR» ELS MÉS MENUTS A LA LECTURA

Algar Editorial estrena dues noves col·leccions: «Calçetín», per a engrescar els infants a llegir des de ben menuts, i «Letra Mágica», perquè adquirisquen l'hàbit lector i, a més, s'ho passen d'allò més bé amb els llibres. Tots els títols de «Letra Mágica» s'editen simultàniament en valencià, a Bromera; en castellà, a Algar Editorial; en gallec, a Xerais; i en basc, a l'editorial Erein. També el Cercle de Lectors n'ha fet una edició pròpia.

A més, cal destacar la publicació d'*Edén Moderno*, Premio de Narrativa Vicente Blasco Ibáñez Ciutat de València, de l'escriptor i periodista peruà Carlos Meneses; la traducció al castellà d'*El manuscrito de Fray Orza*, de Josep Franco per a «Algar Joven», i del llibre commemoratiu *Albena Teatre. 10 años con la sonrisa de un beso*, de Roberto Garcia i Enric Solbes.

EDITORIAL ECOLÒGICA

BROMERA REFORÇA EL SEU COMPROMÍS MEDIAMBIENTAL AMB LA PRODUCCIÓ D'ENERGIA SOLAR

Bromera vol contribuir al foment de les energies netes i renovables i, amb aquest objectiu, ha equipat el seu edifici amb una central fotovoltaica. Aquesta infraestructura consta d'unes plaques solars que s'han instal·lat en la part superior del magatzem i que produeixen un volum energètic superior als 6.500 KWP l'any, una gran quantitat d'energia generada sense cap tipus de contaminació ni perjudici del nostre entorn natural.

D'aquesta manera, l'editorial combina la seua tasca cultural amb el compromís de protecció del medi ambient, una línia d'actuació que gira al voltant del concepte de desenvolupament sostenible. De fet, com a part d'aquesta «política verda», Bromera utilitza paper ecològic lliure de clor per a les seues edicions i fa una tria selectiva de residus per al reciclatge.

DITES

I SUGGERIMENTS

«No hi ha millor nau que un llibre per viatjar lluny.»

EMILY DICKINSON

«Entre totes les persones, els infants són els més imaginatius: s'abandonen sense reserves a totes les il·lusions.»

T.B. MACAULAY

«El lector ideal canvia amb l'edat. L'experiència entela alguns lectors.»

ALBERTO MANGUEL

«El cervell dels xiquets és com un ciri encès en un lloc obert al vent: la seua llum sempre tremola.»

FÉNELON

BROMERA APOSTA PER PRIMÀRIA

ALS LLIBRES DE TEXT JA IMPLANTATS S'AFIGEIX UNA GRAN VARIETAT DE LECTURES QUE AMPLIEN I CONSOLIDEN L'OFERTA EDUCATIVA ACTUAL

Després de la bona acollida del llibre de text en ESO i Batxillerat, amb implantació en més de 300 centres valencians, Bromera prepara per al curs 2004-2005 una completa proposta educativa per a Primària. Juntament amb els llibres de text de llengua *Micalet*, els ensenyants disposaran, com a material de lectura complementari, de dues noves col·leccions

que s'afigen a les ja consolidades «La Sirena», «La Xalupa», «Micalet Teatre», «El Micalet Galàctic» —que enguany arriba al número 100—; i d'«Espurna» —de la qual s'han venut més d'un milió d'exemplars.

«Primeres lectures de Micalet» està formada per 24 contes profusament il·lustrats a tot color, i el seu objectiu és que els xiquets aprenguen a llegir d'una forma divertida i eficaç. Aquests títols incorporen les lletres de l'alfabet gradualment (cada conte treballa una nova grafia), de manera que converteix l'aprenentatge de la lectura en un joc ple de sorpreses i imaginació.

D'altra banda, «Lletra Mágica», està destinada als primers lectors

(E. Infantil i Primària) i pretén que aquests acaben d'assolir el procés d'aprenentatge de la lectura, que adquirisquen l'hàbit lector i que, a més, s'ho passen bé mentre lliguen.

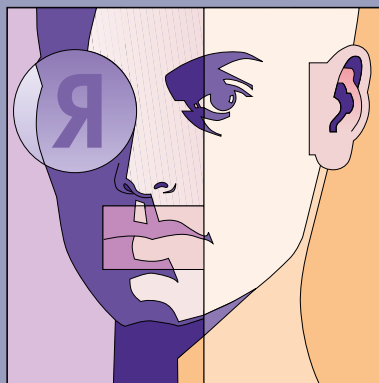
Les dues col·leccions completen l'oferta que Bromera posa a l'abast dels ensenyants, ara ja, en totes les etapes del cicle educatiu: Infantil, Primària, Secundària i Batxillerat. A més, suposen la continuació de la doble oferta de materials didàctics: d'una banda, llibres de text pràctics i atractius, fets per professionals en contacte directe amb la realitat de les aules; i de l'altra, un ampli catàleg de lectures interessants i instructives des del punt de vista del lector i de l'educador.

DOS REVOLTOSOS DE POR

Si hi ha un parell de bandarres que formen part de l'inconscient col·lectiu del poble valencià, aquests són, sens dubte, Manel i Frederic. El primer, el xiquet entremaliat que tots duquem dins, i el segon, l'avi trapella (potser més que no el seu nét) que tots voldríem esdevenir en un futur. Tots dos han protagonitzat tres de les novel·les més populars entre els infants valencians dels darrers anys: *No sigues bajoca!*, *Estàs com una moto!* i *Me'n vaig de casa!*.

Entre els tres llibres sumen més de 100.000 exemplars difosos (al voltant de

El retrovisor

XAVIER MÍNGUEZ

En realitat, els llibres d'Alapont no deixen de ser una acumulació de situacions caòtiques provocades per aquesta singular parella, però la descripció de les anècdotes, juntament amb els comentaris irònics de l'avi i del nét, les fan francament inoblidables. També els *secundaris* esdevenen únics a causa del dibuix meticulós que se'n fa: el pare escriptor, la mare mestressa, la tia fadrina... personatges que, a més de familiars, ens acaben resultant entranyables.

Per a la nova entrega, Alapont ha triat un viatge com a escenari de les barrabassades de la família. En *Cagadets de por*, Manel i Frederic, juntament amb els pares, el gos Jordi i la tia

50 edicions) des que van nàixer de la mà de Pasqual Alapont, ara fa una vintena d'anys. Com es podia esperar, vint anys n'eren molts sense que la mà d'Alapont no tornara a les seues pàgines i, per tal de celebrar el número 100 de la col·lecció «El Micalet Galàctic», Bromera editarà a finals de maig un nou número de la sèrie d'aquests personatges i reeditarà els tres títols anteriors amb la corresponent revisió de l'autor.

Tan gran popularitat sembla amagar un secret, tot i que, en la nostra opinió, el secret d'aquests llibres no és més que la *incorrecció política*. Frederic i el seu avi han protagonitzat desenes de malifetes literàries, algunes, fins i tot, fetes amb mala intenció i amb un sentit de l'humor discutible per a les seues víctimes, però incontestable per als lectors. En aquests vint anys han passat de fer guerres amb pinyols d'oli a espantar els passatgers d'un avió agafant el micròfon del pilot, tot passant per irrompre en sessions de ioga hindú o provocar l'acomiadament de la tia Roser d'unes quantes faenes.

PASQUAL ALAPONT (Catarroja 1963) ha destacat sempre pel seu ús de l'humor com a ferramenta de treball. Tant als seus llibres infantils i juvenils, com al seu treball teatral, allò que més es recorda d'aquest polifacètic i prolífic autor és la capacitat de crear situacions còmiques que van de la simple gràcia a la carcallada més estrepitosa. Si els nombrosos títols publicats no l'avalaren, també té premis prestigiosos que hi ajudarien: el Premi Bancaixa de Narrativa Juvenil 1999, amb *Menjaré bollics a tu*, i el Joanot Martorell de novel·la 2003, amb *Tota d'un glop*.

Roser posen rumb cap a Mallorca, on també en faran de les seues per a terror dels turistes i dels habitants de l'illa. Respecte d'aquest nou títol, és inevitable anomenar que hi ha més maduresa en l'ús del llenguatge i en la recreació de les escenes cosa que fa pensar que s'adreça a un públic lleugerament més gran que el dels tres llibres anteriors.

Aquesta maduresa també ha modificat les reedicions. Els tres llibres han sofert alguns canvis, bàsicament d'estil, tot i que, on més clarament es veu la revisió és en el primer llibre *No sigues bajoca!*, on la veu del narrador es fa més estable, sense canvis de temps. Alapont ha aprofitat l'ocasió, a més, per actualitzar alguns aspectes puntuals que a hores d'ara podien quedar anacrònics, com és el cas de les referències a l'EGB o als ídols juvenils de l'època en què van ser escrits. Una tria comprensible que ens recorda quantes coses han passat aquests vint anys. ●

DIBUIXOS: FRANCESC SANTANA.

Cada diumenge

EL P

El setmanari del País Valencià

U N I T S

P E R L A

C U L T U R A

BANCAIXA